

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la biroul administrației (strada, Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani.

De-ale miliției.

După-cum se vede la alt loc al „Foii“, în dieta din Budapesta se desbat tocmai acum niște legi nouă, prin cari e vorba să se înmulțească sarcinile militare.

Una dintre greutățile cele mai mari, cari spasă nu numai asupra țării noastre, dar' asupra tuturor statelor din Europa, sînt armatele. Sute de mii de bărbați sînt luați dela muncă câmpului, din fabrici, din prăvălii, ca să fie vi-riți în casarme, unde își petrec trei din cei mai frumoși ani ai vieții. Nu e destul cu aceasta jertfă de brațe, adusă armatei. Țările trebuie să contribuie cu sute de milioane în bani, ca să poată întreține aceste armate.

Și pentru-ce aceste jertfe? Intre state domnește, ca și între singuratici oameni, nu pacea propovădită de Mântuitorul, ci cearta, produsă parte de lăcomie, parte de fudulie. Și ca să nu fie înghițit cel mai slab de cel mai tare, trebuie să fie totdeauna gata de apărare. Romanii strămoșii noștri, aveau un proverb, care se potrivește astăzi întocmai ca și acum două mii de ani: „Si vis pacem, para bellum“ (de vrei pace, pregătește-te de rebel.) Cu oât are un stat o armată mai puternică, cu oât se va teme și vecinul mai mult de a încerca să-i răpească neatârarea și bunurile lui. Statul cu o armată puternică își poate ocroti mai bine și pe cetățenii săi, cari pot munci și câștiga în deplină siguranță, căci n'au să se teamă, că mâne poimâne va veni duș-

manul să le răpească fructul ostanelilor lor. Aceasta au recunoscut o popoarele și de aceea au jertfit totdeauna bucuros tot ce a fost cu putință, ca puterea de apărare a patriei să însuflească respect străinului. Și în privința aceasta noi Românii trebuie să fim pătrunși de o deosebită mândrie, pentru-că totdeauna ne-am plătit cu drag birul de sînge și de bani pentru moșia iubită.

Toate jertfele își au însă marginea lor. Armatele s'au mărit în anii din urmă așa de mult, chaltuierile, ce le reclamă, au crescut așa de tare încât popoarele mai că nu le mai pot birul. De aceea în timpurile din urmă s'a produs pretutindeni o mișcare, care tinde a mai ușura sarcinile, fără de-a slăbi armata. Una din cererile mai insistente e și aceea, ca serviciul activ în armată — dar' numai la infanterie — să se reducă la doi ani. Aceasta ar fi cu putință, dacă s'ar lăsa mai puțini ficioari în rezerva de întregire (Ersatzreserve) și s'ar înrola pe trei ani. E de altminteri și o nedreptate, ca cineva să servească numai opt săptămâni și' asta numai pentru-că a avut norocul să tragă la sortire un număr mai mare. Încercări de-a se introduce serviciul de doi ani s'au făcut deja în unele state. Timpul a fost însă prea scurt, ca să se poată ști cu siguranță, dacă serviciul de doi ani va fi în paguba țării armatei. Ce privește în special patria noastră, și aici va trebui să se facă ceva pentru ușurarea sarcinilor, și din declarațiunile făcute până acum de cei puși în fruntea treburilor mai că am pute' spera la ceva îmbunătățire. Numai de nu s'ar lua sarcina de pe un umăr, ca să se pună pe celalalt și nu-

mai dacă nu s'ar viți în armata noastră comună tendențe, cari ar pute' să amărască pe o parte a popoarelor din țeara noastră.

Dela Ligă. Secțiunea din Berlin a Ligii culturale a hotărât ca să comemoreze ziua de 24 Ianuarie (Unirea principatelor române și a înființării Ligii) cu o deosebită solemnitate, la care vor fi invitați să participe pe lângă colonia română și mai mulți reprezentanți ai presei: germani, italieni, francezi și ruși, cum și studenți de diferite naționalități.

Se va ține o conferință asupra însemnătății acestei zile, un discurs festiv de salut pentru străini, un concert, la care au promis concursul și câteva domnișoare, aflătoare în Berlin, și alți artiști, după care apoi va urma bal.

Procese de presă la Slovaci. Procuratura din Budapesta a intentat din nou două procese de presă, și anume contra lui „Narodnia Noviny“ pentru un articol apărut în 4 Dec. a. tr. „Nazachramă“ și contra lui „Narodni Ulasnik“ pentru un comunicat apărut sub titlul „Do Prace“. Redactorul responsabil al ambelor foi, dl Pietor, a dat ca autor al articolelor învinuinați pe culegătorul-tipograf Novak, care s'a mărturisit autor și a primit răspunderea.

Ridicoli. Contra profesorului gimnazial din Sebeșul săsesc, dl Victor Rosler, a intr'oduc Wlassics cercetare disciplinară pentru-că soția aceluia a respins un curant de prețuri, trimis în limba

FOITA.

Cântecul cel vechiu al Oltului.

— Vine, tată, Oltul mare;
Malul stâng de-abea-'l zăresc.
— Las' să vie Oltul mare,
Că, Români de când trăesc,
Oltul tot la piept ne are,
Că-'i al nostru și ne știe
Și nu bate cu mînie
Malul cel băsarăesc.
Vine mare, las' să vie
Că ni-e sol dumnezeesc.

— Vine, tată, Oltul mare
Brazi trăsniți rostogolind.
— Las' să vie Oltul mare,
Căci Tătarii 'ncoace tind,
Dar' li-e Oltul în cărare
Și n'au inimă să-'l treacă
Și sperieți se 'ntorc și pleacă,

Cu noi horă nu se prind.
Las' să vie, că-'i inecă,
Neamul nostru mîntuind.

— Vine, tată, Oltul mare,
Și cu sînge — amestecat.
— Las' să vie Oltul mare
Că mulțimi de oști tătare
El pe mal a apucat.
Lifte poartă, lifte duce,
Lifte, bată-'i sfînta cruce:
Oltul capul le-a mîncat!
Las' să vie, să-'i apuce
Că ni-e scut de domnul dat.

G. Coșbuc.

Poesii populare.

Săraca inima mea
Că oât de stricată 'i ea,
Să se afle cineva
Să-'mi togmească inima,
Ori-ce-ar cere eu 'i-aș da.
Da nu-'i domn, nici împărat,
Numai cine o stricat,

Da nu-'i domn nice birău,
Să știe câte știu eu,
C'ășa o stricat de tare,
De merg lacrimile vale,
C'ășa o stricat de rău,
De merg lacrimi tot părău.

Doamne sfinte luminate
Varsă a ta bunătate,
Pe cine-'i avea mînie,
In sîn nu 'mi-'l pune mie,
Du-'l în țeara cea pustie,
Mie frate să nu-'mi fie,
Că m'oiu duce în alt loc
Și-a fi fiul cu noroc,
Și a veni și-o turtures,
Asta 'l a lua cu ea,
Toată lumea s'a mira
Și-a zice, că ce-'i asta,
Toată lumea s'a mirat,
Că m'am dus după om drag
Foamea dracului ce-o trag,
Da de foame ar fi ce-ar fi,
Da n'am cu ce-'l învăli,

maghiară de o firmă din Graz, scriind pe el »nu ştim ungureşte«. După-cum comunică »Siehb. d. Tageblatt«, senatul decanal sâseesc a sîstat cercetarea, lipsindu-i ori-ce bază. Cercetări de felul acesta sînt introduse înocă în contra multor altor bravi învăţători sâseşti.

Advocaţi români contra lui Kossuth. În camera advocaţilor din Arad au propus mai mulţi advocaţi maghiari şi jidani, ca să se dea pentru monumentul lui Kossuth 1000 coroane din casa camerei. Advocăţii români *Francisc Hossu Longin, Dr. Iustin Pop (Deva), Dr. Aurel Vlad, Dr. Silviu Moldovan (Orăştie) şi Dr. Gavriil Sucu (Haşeg)*, au protestat contra acestei risipe de bani. Camera advocaţială a hotărît să-i tragă în cercetare disciplinară, pentru-că au vătămât memoria lui Kossuth.

Patria mîntuită. Foile »Bucovina« din Cernăuşi, »Democrat«, »Duşan« din Belgrad şi »Slaviansky Viek« din Viena, au scris contra Maghiarilor, de aceea au fost oprite de a mai intra în Ungaria.

Procese de presă contra Saşilor. Concetăşenii noştri saşi înocă sînt iavredniciţi tot mai mult cu pedepse pentru cele scrise în ziarele lor. În 3 l. c. au fost condamnaţi deputatul distal Ludovic Korodi la un an temniţă şi 2000 cor. în bani şi advocaţii Dr. Iuliu Orendi şi Dr. Francisc Liess la câte 1/2 an temniţă şi 1000 cor. în bani.

Din iuptele Slovacilor. Vineria trecută au fost condamnaţi mai mulţi ţerani slovaci la închisoare de 14, resp. 8 zile pentru agitaţie contra şcolii de stat din *Miavabárányvölgy (Nitra)* Prin manopere cunoscute, şcoala confesională evanghelică de-acolo a fost luată de stat, precum se vede, contra voinţei poporului, căci în prima zi când era să se înceapă instrucţia în limba maghiară, s'au prezentat ţeranul *Masni* cu alţi 12 consăteni şi au scos copiii

din şcoală, zicînd cătră învăţătorul maghiar: *Băieţii noştri sînt Slovaci, nu Maghiari, nu permitem ca ei să fie instruiţi în limba maghiară. Ţeranii au dovedit şi înaintea tribunalului o atitudine bărbătească.*

Deşteptarea Şvabilor. În urma ţinutei bărbăteşti a fruntaşilor români din comitatul Aradului, cari au cerut, ca protocoalele să se scrie în adunările comitatense şi româneşte, după cum cere şi legea, s'au prezentat o deputaţiune de Şvabi la advocatul român Dr. I. Susiu şi l-au rugat, să vorbească şi în numele Germanilor, cari n'au pe nime să i apere, pentru-că cel ce a fost al lor, Wittmann, s'a întovărăşit cu Jidano-Maghiarii.

Se duc creştinii, vin Jidani. În urma emigrării din Nordul-Ungariei au rămas multe comune aproape pustii. În locul creştinilor s'au aşezat acolo locuitorii din Galiţia, cari de bună seamă sînt Jidani.

Din dietă.

În şedinţa din 27 Ian. a vorbit despre proiectele militare kossut. *Holló*. Acesta a declarat, că opoziţia nu poate acorda jertfele cerute dela ea până nu se vor împlini dorinţele ei naţionale. Zice, că e o insultă, ca ofiţeri »străini« să-şi tiră şgomotos sabla la noi şi propune, ca să se înfiinţeze armată independentă, trupele din Ungaria să fie comandate numai de ofiţeri născuţi şi crescuţi în şcolile din Ungaria. Limba de comandă să fie cea maghiară, steaguri, embleme tot maghiare, serviciul de 2 ani, codul penal militar să se schimbe.

În şedinţa din 28 a prezentat *Szell* proiectele pactului, cerînd, ca să fie distribuite comisiunilor respective, ceea-ce s'a primit. S'a continuat apoi dezbateră asupra proiectelor militare. Contele *Zichy*, deşi liberal, vorbeşte contra. El a promis alegătorilor săi, că nu va vota astfel de legi apăsătoare şi legea aceasta o consideră ruinătoare pentru

ţeară. Guvernul a trebuit să iee în considerare petiţiunile municipiilor şi să nu prezenteze aceste proiecte. Dacără totodată, între aplausele şgomotoase ale opoziţiei, că trage consecinţele atitudinii lui şi iasă din partidul liberal. După-ce vorbeşte şi *Bernáth* contra, ia cuvîntul ministrul *Fejérvári*. El împarte dorinţele exprimate cu acest drilej în 3 categorii.

De prima se ţine cererea unei armate independente maghiare. Cu dorinţa aceasta nu-şi perde timpul, căci majoritatea poporaşunii nu o are. De categoria a doua se ţin anumite pretenţiuni naţionale, faţă de cari administraţiunea armatei nu ia o atitudine respingătoare, intru-cît nu ating unitatea armatei. Cererea pentru introducerea unei proceduri penale militare o consideră îndreptăţită şi el are firma speranţă, că proiectul acesta de lege va fi prezentat în curînd. În privinţa emblemelor şi a drapelilor se fac acum studii. Rescriptul împărătesc din 6 Aug. 1868 referitor la transferarea ofiţerilor cetăţeni ungari la trupele din Ungaria se va şesecuta în curînd. Cei 6000 soldaţi din rezerva întregitoare nu vor fi chemaţi la serviciul de trei ani, nepuţîndu-se înfiinţa în curînd o brigadă de obusuri. Maiestatea Sa a ordonat studiarea chestiunii referitoare la pedepsele militare corporale (legatul la stîlp şi în verigi). Ce priveşte instrucţia limbii maghiare în instituturile militare e ştiut, că fiecare elev din Ungaria e dator să o înveţe. Cu chestiunea serviciului militar de doi ani să ocupă guvernul şi peste 8—9 luni va presenta un raport amănunţit.

După vorbirea lui *Fejérvári* au urmat interpelaţiunile. Deputatul *Gaszkovics* interpelează în privinţa măsurilor greşite, luate în comitatul Sibillui din incidentul boalei de gură şi de unghii la vite. Cere ministrului, ca să intervină, ca poporul să fie scutit de şicanări şi îndeosebi de taxele pentru atestatele de sănătate, pe cari le dau veterinarii. Ministrul promite, că va cerceta lucrul.

Da 'l-oiu inveli c'un sac,
C'a fost inima de drac,
Sacul 'mi-e de dus la moară,
Da 'l-oiu pune 'n feţişoară,
Feţişoara-i de-aşternut,
Da 'l-oiu lipi şi cu lut,
Arde-'mi-l'ar focul mut
Ca să nu îl ved mai mult.

De-alcea până 'n Braşeu
Nu-i om necăjit ca eu,
Ba mai este înocă unul,
Da e cucul săracul.
Cucule pasăre mândră,
Soiete-'n codrii şi cântă,
Pe cine-i avea mânia
Cântă-i tot scărbă să-i fie,
Precum 'mi ai cântat şi mie.

Necăjit ca mine nu 'i,
Numai puiul cucului,
Când îl lasă mama lui
În mijlocul codrului,
Ar şbura şi n'are pene

Că 'l-o lăsat fără vreme,
Ar cânta şi n'are glas
Că-'l-o lăsat puiu golaş.
Vine o biată turturea
Şi o luat puii cu ea,
Şi 'l-o purtat pe ogoară,
N'o lăsat puii să moară,
Şi 'l-o purtat pe la şuri
De 'şi-o găsit bucături,
Vine-'naş cucul la vreme
Şi-o găsit puii cu pene.

Turturea! ce 'ţi-oiu plăti
Că 'mi ai îngrijit puii,
Da nimica nu-'mi plăti
Numai când oiul fi beteagă,
Să-'mi dai grâu şi să-'mi dai apă.
Turtureau-o fost beteagă,
Vine cucul şi o 'ntreabă,
Ce-'ţi fie mândră dragă?
Da-'s beteagă şi-oiu muri,
Şi 'mi-or rămânè puii,
Da mă rog la dumneata
Să-'mi înveţi puii a cânta,
Eu nu 'l-oiu putè învăta,

Că 'mi-e glasul foarte greu
Şi d'abia 'mi-l cânt şi eu.
Când aud coasa bătînd
La codri mă şuiu plîngînd,
Toate lemnele se pleacă,
Cu ramurile în pămînt,
Nu pot cânta nici decît,
Glasul 'mi-s'o amuşit
Faţa 'mi-s'o vestejit
Pentru omul cel urit.

Com. de Maria Iuga, din Aralia.

Uiu-iu până ce-'s viu,
Dacă-oi muri mort să fiu,
Uiu-iu că şi 'n mormînt
Eu tot trebuie să cânt.

Nime nu şti ce 'mi-e mie
Numai Floare şi Mărie,
Nime nu ştie ce mă doare
Numai Mărie şi Floare.

V. Geleţi, Moşniţa.

DIN LUME.

Peninsula-balcanică.

La Resnia, vilaetul Monastir, a fost arestat un curier al comitetului macedonean, purtător al unor circulări.

In urma acestei arestări, pe baza actelor găsite, au fost operate numeroase alte arestări.

Patriarhatul ecumenic a adresat metropoliților macedoneni o encicloică, recomandându-le ea, față de actuala situațiune din diocesele lor respective, să caute a evita ori-ce discordii intestine.

Comisarul turcesc din Sofia, Ali Feruhi Beiu, a fost chemat la Constantinopol să facă raport despre situația din Bulgaria, despre propaganda comitetului macedonean și despre chestia emigranților.

In districtul Ochrida s'a produs o ciocnire între trupe turcești și o mare bandă bulgară. Aceasta a fost distrusă.

Comisiunea supremă militară din Constantinopol a ținut în ultimele două săptămâni șapte consfătuiri, în cari s'au tractat tot despre măsuri militare de siguranță față de eventualitățile din Macedonia. Poarta pregătește un circular către Puteri, în care va scrie reformele îndeplinite și pe cele pe cale de îndeplinire.

Noul consul rusesc și-a ocupat postul din Mitrovița. El a fost primit de valiul Hafis-Paşa, pe comandantul gendarmieriei și musica militară, care a intonat imnul rusesc.

In vilaetul Monastir mulți notabili români, acușați de spionaj, au fost uciși de emisarii bulgari.

Principele Ferdinand al Bulgariei a trimis Sultanului o scrisoare, în care declară, că va face tot posibilul, ca să astîmpere agitația Macedonenilor refugiați în Bulgaria. Roagă totodată pe Sultan, ca să grăbească cu aplicarea reformelor.

Scrisoarea a fost înmînată Sultanului de comisarul turec din Sofia, Ali Feruh Bey.

In urma acestei scrisori și a protestărilor ambasaderului rus din Constantinopol, Sultanul a dat mai multe ordine telegrafice, printre care și acela al destituirii valiului din Ipek, care persecută pe creștini în mod înverșunat.

Sultanul a decorat pe comisarul turec din Sofia, Ali Feruh Bey, cu marele cordon al ordinului Osmanie, în brillante.

Față de agitațiunea tot mai mare a Bulgariei în chestia macedoneană se mișcă acum și Grecia.

Astfel se depeșează din Atena, că președintele societății panelenice, Kazases, a convocat la o întrunire generală pe toți membrii societății pentru a le expune necesitatea de a face o viuă propagandă și agitațiune în favoarea Grecilor din Macedonia.

Poarta a încheiat în 11 c. contractul pentru liferarea de 200.000 puști sistem Mauser.

Germania.

In Reichstagul german a fost o nouă desbatere polonă. Deputatul Dziembowsky a adresat următoarea interpe-

lație: Tratatul neegal al populațiunii polone din Germania, care contrazice egalității de drept public garantate de legi și care se manifestă mai ales prin boicotarea meseriașilor poloni prin autoritățile militare, prin detragerea dreptului de voluntar și prin tractarea ziaristilor poloni ca criminali ordinari, mă îndeamnă să întreb, ce are de gând să facă cancelarul, ea să înceteze stările acestea. In motivarea interpelării zice Dziembowsky: Insuși guvernul a declarat chestia polonă de pericol național și nu slavie. Aceasta înseamnă, că el crede amenințate granițele imperiului. Regii prusiaci au garantat populațiunii polone limba polonă în oficii și în școale, tot așa liberul exercițiu al religiei. Dacă se fac încercări de-a răpi Polonilor limba, acestia trebuie să lupte cu toată puterea contra acestor tendințe. Lupta îndreptată pentru nimicirea naționalității polone e fără prospecte de reușită. Politica antipolonă a guvernului a făcut fiasco și se află în fața bancrotului.

Secretarul de stat Posadowky declară, că chestiunea polonă e o afacere internă a Prusiei, deci nu poate fi pertractată în Reichstag. Principele Radziwill constată, că Evreilor li se permite în biserică și școală folosirea limbii ebraice, Polonii însă nu pot folosi pe a lor. Dacă există o regalitate din grația lui Dumnezeu, există din grația lui Dumnezeu și un drept al popoarelor și la apărarea acestuia Polonii vor fi totdeauna gata.

Francia.

„Monitorul oficial” a publicat deciziunile ministrului de războiu, pentru permutarea în alte garnizoane a unui general și a trei coloneli din garnizona Poitiers.

Motivul deciziunii ministrului de războiu este, că soțiile și fiicele acestor patru oficeri au participat, ca vînzătoare, la o serbare de binefacere, organizată în acel oraș, în favoarea școlilor congregaționiste. In această participare a soțiilor și fiicelor oficerilor, încuviințată de acestia, ministrul de războiu a văzut o demonstrațiune politică, îndreptată contra unei stări de lucruri legale.

Marocco.

Un curier special, venind din Fez, a anunțat, că trupele Sultanului, comandate de către ministrul de războiu, au atacat în dimineața zilei de 29 Ianuarie pozițiunile pretendentului.

Partisanii pretendentului au fost mai toți uciși sau făcuți prizonieri. Lagărul, proviziunile și munițiunile rebelilor au căzut în mâinile soldaților Sultanului.

Tabăra rebelilor a fost apoi atacată pe neașteptate și luată cu asalt.

Știri mărunte.

Ultimele telegrame din Yemen ne vestesc, că mai multe triburi arabe s'au resculat în contra Turcilor.

Incepînd cu 1 Februarie se va înființa pentru toate trupele engleze din Africa-de-sud dela Zambesi până la Cap o comandă supremă incredințată generalului Littleton, cu reședința în Pretoria. Măsura aceasta arată intenția guvernului englez de a tracta Africa-de-sud ca o singură provincie.

Serate de-ale meseriașilor români.

Sibiu 1 Febr. c.

Mă găsesc din nou în plăcută pozițiune de a pune un nou lucru, săvîrșit de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”, — la rîveșul activelor acestei Reuniuni. Joia trecută (29 Ian. n. c.) s'a ținut adesea prima ședință literară la Reuniune cu un program, care fără sfială, putea fi executat la ori-ce ședință publică. Ședințele acestea, se vede, că au ajuns o necesitate indispensabilă pentru o mare mulțime din publicul nostru din toate clasele. Ele și sînt cercetate nu se poate mai bine și decurg de așa, încât toți participanții rămân satisfăcuți și cu dorul de a ne găsi ea-răși în ultima Joi a lunii viitoare.

Convingerea, ce 'mi-am câștigat de astă-dată este, că conducătorii Reuniunii să se gîndească cu o zi mai cîrînd la reedificarea aripei din stînga a edificiului, ce azi e proprietatea Reuniunii, unde să-și zidească o sală mare spațioasă, pentru diferitele întruniri, ear' în parter s'ar putè zidi câteva sale pentru masa învîțăcelor meseriași, lăsați în mîna sorții.

Se 'nțelege, că la toate acestea neapărată este marinișia oamenilor noștri buni, cari și până aci au întins mîna de ajutor acelora, cari de problemă și-au luat ridicarea clasei noastre de mijloc la nivoul, la care se găsește această clasă la conlocuitorii noștri nemți.

Cursul ședinței a fost următorul: Președintele Reuniunii, dl Victor Tordășians, bineventînd numărul public declarat I. ședință din anul acesta deschisă.

Ostenelele cărmacilor Reuniunii, din cursul timpului dela ultima noastră ședință, s'au reogîndat din bogatele sumare ale ședințelor administrative, cîtite de dl Ioan Apolzan, notarul Reuniunii și urmărite de toți cu viuă atențiune.

D-șoara Maria Jordan ne predă cu pricepere poesia „Băiata de Tigan”, de Maria Ernest. Mititelul Ilarie Boia ne-a dat nouă dovezi despre prezența de spirit și despre progresul frumos ce îl face în arta declamatorică, prin predarea cu vervă a poesiei „Tata lui Neacșu”, de I. Nenițescu. Sodalul lăcătuș, dl Pamfilie Crișan, ne-a redat destul de bine poesia „Trei deodată”, de Maria Cioban. Măiestrul compactor, de curînd stabilit în Sibiu, dl Petru Nisă, ale cărui lucrări cu adevărat artistice, aflătoare în vitrina librăriei archidiecezane, atrag atențiunea trecătorilor — ne-a ținut o frumoasă disertație despre istoricul compactoriei și despre frumoasele cunoștințe ce și-le-a câștigat prin România și prin mai multe orașe din patria noastră. Frumoasa conferință, dl Ilieș și-o încheie cu un cald apel făcut către meseriași noștri bătrîni și tineri de a se alipi de reuniunea, ce luminează revarsă asupra tuturor afacerilor noastre. D-șu în cursul vorbirii își exprimă dorința, ca factorii competenți să se ocupe cu ideea scoaterii unui ziar, care să tracteze afaceri de interes pentru meseriași. Sodalul croitor, dl Dem. Jurca, ne-a predat cu mult simțămînt poesia „Rugăciunea Romînului”, de G. Bucșa. Chipeșu d-șoară Paraschiva

Dumitru 'și-a făcut intrarea în girul debutanților noștri cu poezia »Un suspin«, predată destul de bine. Indispensabilul *Filimon Delorean*, care promite a deveni bun comic, de data asta a produs mult haz cu predarea »Cântului al 3-lea«, din isprăvile lui Păcală, de P. Dulf. Di *Nicolae Bratu*, zelozul bibliotecar, ne-a declamat cu priecpere pe »Rada« lui Coșbua, storcând admirațiunea ascultătorilor. Di compactor *P. Iliș* mai urcând odată tribuna, ne otește cu frumos accent disertațiunea »Femeia și limba română«, de Crist. Negoescu. Micuțul *Ilaria Bosa*, cu cele »20 de găște«, de Speranță, ne-a umplut pe toți de veselie și de dorința de a-l asculta odată mai des. Două romane cântate de di *Nicolae Ișan*, măiestru pilar și două compoziții de ale noastre, esecutate la pian, de prietenul clasei noastre de mijloc, di *Augustin Bena*, cleric, au format punctele ultime ale programului se-ratei.

Președintele nostru mulțumind atât debutanților, cât și numeroșilor oaspeți, ne pune în vedere aranjarea în cursul carnavalului a unei producțiuni publice împreunate cu concert, teatru și joc și declară la ora 10 și un pătrar ședința de închisă.

„Dichtis“.

Impăratul Traian în istoria și aghiografiile bisericeii.

Marele împărat Traian, întemeietorul poporului român, a rămas neșters în amintirea posterității; căci prin cucerirea Daciei și romanizarea ei 'și-a legat numele de numeroase localități, drumuri și valuri de pământ, ce străbat în lung și lat țările române, precum și de urmele pedului, ce a făcut pe Dunăre lângă Severin. Amintirea lui se păstrează apoi în legendele populare, alături de fiza regelui Dacilor, viteaza »Dochie«, care vâzând, că Romanii năvălesc în Sarmizegethusa a pus mâna sa ce zăvor la ultimul asil al tatălui seu Decebal.

Însă și istoria și aghiografiile bisericeii păstrează amintirea marelui împărat. Istoria, ce-i drept, îl numără între prigonitorii creștinilor. Însă un prigonitor mai tolerant decât mulți alții; ear' aghiografiile îl înfățișează ca o fire bună și milostivă, de aceea spun că el s'a și învrednicit mai târziu a dobândi ertare dela Dumnezeu, pentru-că a prigonitorit pe creștini. *)

Istoria bisericeii spune, că împăratul Traian a pus din nou în vigoare vechia lege asupra adunărilor interzise »collegia illicita«. Aceste adunări erau bânuite, că sapă siguranța imperiului. Atunci inimicii religiei creștine începură să considere ca atari adunări și comunitățile creștine, din cuprinsul imperiului roman. Ei deci făcură numeroase denunțări la guvernatorii din provincii, că și creștinii calcă legea în vigoare. În unele provincii ale imperiului roman creștinii erau foarte numeroși, încât guvernatorii stăteau la îndoială, de trebuie a-i pedepsi în masse. Se vâzură deci

nevoiți a cere lămuriri dela împărat cum să aplice legea față de creștini.

Pliniu-cel-tinăr, guvernatorul Bithiniei din Asia-mică, scrisse lui Traian, că pe creștini nu-i găsește așa de vinovați. Vina lor cea mai mare este credința deșartă a lor. Ei se adună într-o zi anumită mai înainte de a răsări soarele și împărțiți în două cete, cântă laude lui Christos ca unui Dumnezeu, se obligă între sine a fi cinștiți și virtuoși, a se feri de îngelăciune, de furt, de desfrânare și a se ține de cuvântul dat. Apoi iau împreună un ospet în simplitate și curățenie. Tineri și bătrâni, mare și mic, bărbați și femei prin orașe, țiguri și sate, într'un număr foarte mare s'au mulțumit de această superstiție.

Primind scrisoarea lui Pliniu, împăratul Traian dă hotărârea următoare: »Creștinii să nu fie urmăriți. Dar' de vor fi denunțați, să fie pedepsiți.« *)

Din această hotărâre se vede toleranța, dar' și firmitatea lui Traian. Creștinii denunțați și dovediți ca atari au fost osândiți la moarte, precum a fost sfântul Ignatie, episcopul Antiohiei.

Din aceste amănunte istorice tragem și o concluzie despre existența creștinismului în țările noastre. Nicol o mărturisire istorică nu avem în spriginul afirmării, că religia creștină a venit în Dacia odată cu coloniștii romani trimiși de Traian. Cu mai mult temel se poate susține, că creștinismul s'a răspândit în Dacie prin veacul al III-lea și anume de către prinții, pe care Goții îi aduceau din Asia-Mică.

Din epistola lui Plinie către Traian se vede, că pe la începutul veacului al II-lea creștinii erau foarte numeroși în Bithinia. Tot așa trebuie să fi fost și în restul Asiei-Mici, pe unde propovăduiseră și întemeiaseră numeroase biserici însuși Apostolii: Pavel, Ioan și Petru. Cu toate prigonicile următoare, proporția aceasta nu s'a putut schimba în veacul al III-lea, de oare-ce, după cum zice Tertullian, fiecare picătură de sânge creștin e sămânță pentru alți creștini (semen est sanguis christianorum), așa că persecuțiile din primele trei veacuri în loc de a micșora, au sporit numărul creștinilor. Deci printre captivii, ce Goții duceau cu sine în Dacia, când se întorceau din năvălirile lor prin Asia-Mică, negreșit erau mulți creștini, clerici și mireni, cari în patria adoptivă și-au păstrat și religia lor.

Elementul roman era dominant în Asia-Mică; deci creștinii de acolo s'au putut servi de limba latină pentru a-și exprima credința religioasă a lor. Așa au putut face și cei duși de Goți captivi în Dacia, mai ales venind în contact cu poporul de baștină, care vorbea latinește. De aci se explică și origina latină a celor mai principali termeni din religia noastră, ca: Dumnezeu, Mântuitor, cruce, botez, creștin, cuminecătură, biserică, Daminecă, ș. a. Tot de aci se explică apoi faptul, că poporul nostru prăsnuește unii sfinți, a căror cinstitie s'a putut transmite aci mai ales prin creștinii veniți din Asia-Mică. Așa

*) Vezi Guettée — Histoire de l'Eglise; vol I. p. 415 comp. Ist. 9 Bis. tradusă de P. S. Athanasie Râmnic și Gherasim Argeș, volumul I. pag. 197.

sf. Ignatie nu numai e sârbat la poporul nostru, dar' încă dela prăsnuirea sa, ce cade înainte de Crăciun cu 5 zile și când în urma unui obicei păgân rămas și la creștini, se taie animalele îngrădate spre a avè carne de mâncare la Crăciun, s'a născut proverbul popular: »Nu se ingrațe porcul în ziua de Ignat«, în sensul, că pentru orice lucru trebuie să ne pregătim bine din timp. Însă sf. Ignatie fusese episcop al Antiohiei în timp de 40 ani, și era cunoscut în toate părțile ca un stilp puternic al bisericii din Orient. Mai mult încă, el dobândise supranumele de »Cel Mare«. Moartea lui sub împăratul Traian ca martir 'și-a făcut în fine și mai slăvit între creștinii din Asia-Mică. De aci evlavie lor cea mare pentru marele episcop, evlavie ce-i păstrară și prinții aduși de Goți în Dacia, unde, precum am spus, el a devenit sfânt popular. Însuși Goții sub înfricirea creștinilor numeroși aduși din Asia-Mică se creștinară curând și se organizară bisericește așa că la începutul veac. IV. Teofil, episcopul lor, ia parte la sinodul omenic.

Acum să vedem, ce ne spun despre Impăratul Traian aghiografiile. Ioan Diaconul în viața sf. Grigorie Dialogul, episcopul Romei, aduce și următoarea povestire:

Odinioară Traian se pregătea să plece cu degrab în războiu. O văduvă se apropiă de el și-l rugă zicând: Impărate, fie-ți milă și răbnuă sângele fiului meu, care a fost ucis pe nedrept! — Impăratul îi făgădui, că-i va implini rugăciunea de se va întoarce sănătos. Însă văduva îi zise: »Dar' de vei muri în războiu, cine-mi va face dreptate?« Traian îi răspunse: »Cel-ce va veni împărat în locul meu«. Văduva adăose: »Ce-ți va folosi ție, dacă altul îmi va face dreptate?« »Nimic, de sigur«, răspunse Traian. »Atunci, urmă văduve, mai bine să-mi faci tu dreptate, ca să ai tu răsplată pentru aceasta, decât să lași pe altul să o facă!« Deci Traian milostivindu-se spre văduvă, desoalecă de pe cal și șezând la judecată, pedepsi numai decât pe omoritorul acelu nevinovat.

Intr'o zi, după multă vreme dela moartea lui Traian, sfântul Grigorie Dialogul, episcopul Romei, trecu pe piața unde e ridicată columna lui Traian și gândea la bunătatea, cu care el făcea judecățile. Cuprins de aceste gânduri, sf. Grigorie Dialogul intră într'o biserică din apropiere și începă a plânge cu amar pentru păcatele acestui împărat. Plângând el astfel, o minune, s'a făcut un glas zicând: »Am ascultat rugăciunea și plângerea ta și am iertat pe Traian de munca vecinică. Dar' de acum înainte să nu te mai rogi pentru păgani.«

Sfântul Ioan Damaschin zise într'o cuvântare a sa, că martor acestui fapt, e tot Răsăritul și Apusul.*)

Astfel înfățișază pe împăratul Traian istoria și aghiografiile bisericeii, după care, ca și după istoria politică și legendele din popor, el apare ca o figură măreață și un caracter nobil. Aer.

*) Vezi la legendele Dorée par. L. Albée J. B. Roze. Paris. 1602. t. I. p. 325.

*) Vezi triodul — Sinaxar pentru pomenirea morșilor în Sâmbăta lăsatului de carne. Ed. sf. Sinod București 1897 p. 33.

Cassa de ajutorare.

(Urmare).

Ce trebuie să mai știe membrii?

Nainte de toate, că au drept să se înscrie deodată nu numai într-o grupă. Fiecine se poate înscrie deodată în mai multe grupe, ba dacă-i place, se poate înscrie deodată în toate grupele.

Dacă membrul cassei se mută din comuna lui, adecă merge să locuiască statornic într'altă comună, îndată-ce a ajuns aici să meargă la primăria comunală, să-și arete libelul de membru al cassei, ca să se știe numai decât și acolo, că dînsul este membrul cassei de ajutorare.

Câtă vreme membrul trage ajutor dela cassă, nu plătește taxă de membru, nici când e ostaș, dar' în cazul acesta nici n'are drepturile de membru al cassei.

Cel-ce și-a pierdut libelul de membru, să aducă faptul acesta la cunoștința primăriei comunale, ca să înștiințeze și la cas de nu s'ar afla, să aducă hotărîrea, că libelul pierdut nu mai are valoare. După acestea cassă îi dă un libel nou. De oare-ce trece vreme multă cu căutarea libelului pierdut, și se mai plătește și o coroană pentru el, e bine ca omul să grijească cum se cade de libelul de membru. Dacă membrul extraordinar și-ar pierde adeverința, are să facă chiar așa ca membrul ordinar.

Cel-ce nu-și plătește regulat și înainte taxa de membru, își pierde dreptul, ca să mai capete înapoi taxele plătite. Dacă însă în decurs de un an se înfășoșază de nou și plătește taxa nouă de primire, banii plătiți până atunci se scriu în favorul lui.

Mai trebuie știut, că membrul poate fi șters din sinul membrilor. Așa poate fi scos dintre membri cel-ce a înșelat sau din răutate a stricat cassă; cel-ce a fost pedepsit prin judecătorie în urma oareș-cărui păcat; și în urmă se mai scot cei emigrați.

Dacă membrul scos vrea să fie de nou primit ca membru, direcția centrală hotărăște, că poate fi primit sau ba, că oare să se scrie în favorul lui sau nu taxele plătite mai înainte la cassă.

Capătul lumii.

(Urmare și fine).

Cunosc suflete al meu cu înfricoșată venerațiune mărirea atotputernicului D-zeu: lumea asta pămîntească n'a fost din vecie, nici va fi eternă; va veni o zi care-î va fi cea mai de pe urmă — și ziua aceasta se apropie — cu trecerea a tot minutului. Numai D-zeu o știe, care i-a hotărît timpul când o a zidit. El știe când se va sfărîma, și poate că altă lume nouă va înălța. Oare acele micuțe corpuri cerești, cari numai de niște ani încoace s'au aflat prin astronomi, și cari se învîrtesc pe după soare ca și pămîntul nostru, să nu fie cumva părți ale unei lumi sfărîmate? Au doară nu ne învață dinsele soartea și a pămîntului nostru, pe care astăzi locuim?

Mările de astăzi, oceanurile și riurile, tocmai ca acelea se vor revêrsa odinioară și vor perî în abur. Munții acești înalți se vor clăti din temelii lor și se vor risipi. Văile acestea și dealurile, cu felurita lor frumusețe de flori și arbori, în pulbere se vor preface. Aceste

Ce trebuie știut despre ajutoarele date de cassă?

Ajutoarele ce se cuvin membrilor cassă le trimite totdeauna de adreptul membrului. Când însă asigurarea s'a făcut în grupa a patra în favorul altuia, cassă plătește banii aceluia, în al cărui favor s'a făcut asigurarea.

După moartea membrului, în înțeleșul legii, jumătate din ajutor să dă văduvei, ear' cealaltă se dă copiilor rămași orfani. Dacă n'ar ave băeți, ajutorul întreg e al văduvei. Dacă n'ar fi avut nici soție, nici prunci, ajutorul îl capătă nepotul membrului.

Suma, ce se cuvine din cassă membrului, nu se poate lua pentru datorii și nici alții nu o pot cuprinde.

Cassă nu e îndatorată să plătească ajutorul celora ce se fac într'-adins neputincioși de lucru, de pildă cari își taie cu o bardă degetul cel mare, numai pentruca cassă să le plătească un ajutor de 10 coroane la lună. Nu e îndatorată cassă să plătească nici cînd membrul s'a nefericit, pentruca a fost beat, și s'a băgat din necuminție în rău; nu e îndatorată să plătească nici cînd moartea s'a întimplat în străinătate, sau în țară, dacă l-a ajuns moartea în ocne, or lucrînd în fabrici.

Dacă cineva prin vre-o apucătură sau înșelăciune ar voi să înșele cassă, ca să dea altuia ajutorul asigurat, primăria comunală sau comisia locală e îndatorată să înștiințeze îndată cassă despre aceasta: și de s'ar ști mai tîrziu, că cineva a înșelat într'un fel sau altul cassă, banii vor fi luați înapoi pe calea legii, iar' înșelătorul nemernic va fi închis, căci dacă cassă dă fiecăruia ce i-se cuvine la vreme și cu cinste, asemenea nu va fi cruțat nici cel ce ar face înșelăciune sau ori-ce mișelie în numele cassei.

Ce să facă membrul din grupa primă sau a doua, cînd are drept la pensie?

Dacă membrul din grupa primă sau a doua a fost cel puțin zece ani membrul cassei și simte, că nu mai e în stare să lucre, merge la doctorul, să-l viziteze. Pentru visita doctorului plătește 2 coroane. Dacă doctorul,

sate nenumărate cu toți locuitorii lor — și cetățile cu palaturile cele pompoase dimpreună cu artele produse de mintea omenească, ca în vînt vor sbura și în pulbere se vor preface, ca și cînd nu ar fi mai fost nici odată. — Zi înfricoșată și groaznică, care faci capăt tuturor lucrurilor, tu ești știută la D-zeu, timpul tîu e ales!

Cu mii de ani mai înainte mulți țineau ziua aceasta a sfîrșitului foarte aproape. Ea încă n'a sosit. Sînt și acuma oameni, cari cred, că e aproape lângă ușă.

Ei așadară se vor înșela. Ei voesc a găsi capătul lumii acuși din întunecoasele tradițiuni ale profeților din legea veche acuși din descoperirea lui Ioan cea încă ne explicată. Dar' ce fac oamenii aceștia? Ei își încordă puterea imaginațiunii lor prin visuri spăimîntătoare, aflînd măreață plăcere, cînd alții cred în nebuna lor părere. Ei n'au imediată revelațiune dela D-zeu și totuși voesc a fi știutori de staturile cerești. Ei n'au minte mai înaltă decât alți oameni, și totuși voesc a descifra arcele celui atotputernic. Ei se

căruia trebuie să-i răspunzi drept la ori-ce întrebare, îți dă adeverință, că nu poți lucra, îți duci scrisoarea aceasta cu libelul de membru la primărie sau la comisia locală. Acestea îți fac apoi trebile gratuit, înștiințînd direcția centrală despre afacere. După acestea avînd cassă cunoștință despre neputința membrului, din ziua înștiințării socotind, trimite la sfîrșitul fiecărei luni câte zece coroane ajutor de adreptul pe numele membrului. După banii acestia n'ai să faci mătani pe la toate ușile.

Ear' dacă membrul ar deveni neputincios nainte de ce ar ave drept la pensie lunară, să meargă îndată la doctor, ca să-l viziteze, predînd scrisoarea, cum am spus mai sus, primăriei comunale sau comisiei locale, cari vor înștiința direcția centrală. În cazul acesta direcția îi trimite numai de cât banii plătiți până atunci.

Se înțelege de sine, că cassă numai aceluia îi plătește, care e într'adevăr neputincios. Cel-ce se preface numai, că e neputincios, că nu mai poate lucra, care adecă vrea să înșele cassă, nu va căpeta banii. (Va urma).

PARTEA ECONOMICĂ.

Însemnătatea cercetărilor pentru economie.

Mai înainte de aceasta cu un veac și jumătate, nime nu-și spărgea capul că ce însemnătate mare pot să aibă pentru economia practică cercetările (esperiențele) de tot felul săvîrșite în grajd, în grădină și pe cîmp. Atunci fiind oameni mai puțini, ear' pămîntul fiind încă nestors, nu se simțea așa tare lipsa acelor, de oare-ce și așa acela producea destul. Astăzi însă s'au mai schimbat împrejurările, de oare-ce oamenii s'au mai înmulțit, ear' pămîntul a rămas tot acela și s'a cam stors prin desele recolte (culesuri). De aceea e neapărat de lipsă, ca să se facă anumite cercetări și ispitiri cu vitele, bucatele, legumile, pomii ș. a. în acea

arată că fac aceasta din umilință creștinească și vorbesc, precum nici sumeția cea mai adeverată n'ar vorbi.

Să ne ferim de acești profeți mincinoși, cari pururea au fost în lume, dar' cu deșertele lor imaginațiuni n'au făcut nici un bine. Să nu ne ținem de ei, ci să ne ținem de d-ze-escul nostru învățător, de eternele adevăruri ale cuvîntului lui D-zeu! — Căci mîntuitorul nostru Isus Christos spune apriat învățăcelor sei: »că de ziua și ceasul acela nimenea nu știe, nici îngerii în ceruri, fără numai tatăl«. (Mat. 24, 36).

Și pentru-ce să avem astfel de frică nebună despre capătul lumii? Capătul lumii nu este alta decât moartea. Ce este moartea mai mult decât o schimbare, carea totuși trebuie să o suferim, și o vom și suferi, rămîndă cealaltă lume sau peară? Ce are de aci inima mea cea amorțită, țărîna mea, oare mai lucrește peste dînsa soarele zilei sau ba? Peară pămîntul, nimicească-se, sufletul meu totuși viează și mai departe nemuritoriu. În genere acei lăudăroși întrebunțază arătarea

direcțiune, că oare, cari pot prospera și pot aduce un folos mai mare în economie în cutare sau cutare ținut?

Cel dintâiu, care s'a ocupat cu cercetările și cu tainele economice mai de aproape, a fost nemuritorul Lavosier din Franca, care înființând pe moșia sa din Vendomois la anul 1778 o stațiune de observare și cercetare a tainelor economice cu ajutorul chemiei a pronunțat principiul (regula) fundamental: »Că în natură nimic nu se pierde, nimic nu se creează, ci totul este numai o schimbare neîntreruptă a materiei și a puterii«. Schimbarea aceasta a materiei și a puterii a putut o stabili Lavosier numai după- ce a văzut, cum se nutresc animalele cu plante, ear' acestea cum se nutresc împrumutat cu gunoiul și alte rămășițe provenite dela animale.

După cercetările și scrutările făcute de Lavosier, după o jumătate de veac, s'a luat apoi compatriotul seu I. B. Boussingault, decanul universității din Lyon, care la anul 1837 s'a mutat cu familia pe moșia sa din Bechelbrom, unde s'au început cercetările și scrutările acelea minunate, cari mai târziu apoi au format știința experiențelor economice. Boussingault, după moartea socrului seu și-a făcut în Merkoiller o economie pentru cercetarea tainelor economice, ear' la mănăstirea dela Liebfrauenberg și-a stabilit laboratorul și biblioteca sa. Nu mai puțin ca 33 de ani și-a continuat studiul cu cercetările economice parte în Bechelbrom, parte în Merkviller cu privire la nutrirea animalelor, plantelor, compozițiunea pământului, înfrunța gunoiului asupra pământului ș. a.

Tot pe timpul acela, la anul 1838 s'a apucat și Englezul Sir I. Bennel Laves cu companioul seu Dr. Gilbert și pe moșia sa dela Rothamsted aproape o jumătate de veac au făcut cu ajutorul chemiei sau al științei, care ne învață regulile compunerii și descompunerii corpurilor din natură, încercări și ispitiri cu privire la mersul economiei, așa că numele acelor doi economiști s'au făcut vestite în toată lumea economică.

unei comete pe ceriu, spre întărirea profeției lor. Până nu știură oamenii ce împregiurare îi cu cometa, țineau aparițiunea unei astfel de stele neîndatinată, ca un semn de amenințare d-zeească. Și socoteau, că este un toiag de foc al mâniei lui D-zeu, și nu se îndoiu, că după dansa ar urma resbel, foamete, ciumă, măcar că asifeliu de rele s'au întâmplat și fără de a se fi arătat mai înainte vre-o cometă.

Dară de când prin observări, de mai multe sute de ani culese, știm acuma, că cometele sânt așiderea niște trupuri cerești ca și celelalte stele; de când știm, că atotputernicul D-zeu, tocmai așa de bine le-a însemnat și lor cursul hotărît pe după soare, ca și altor stele; de când astronomii noștri ajutați prin multă experiență putură cu acurătate prevesti reînturnarea cometei care cu mult mai înainte s'a arătat, tocmai precum cunosc cursul lune și al altor stele, perî frica cea n-fundată dela dinșii, cum că ar fi semne de resbel sau de ciumă, luând din contră ocaziune cu arătarea cometei a prezice

Germania încă a fost patria încercărilor economice. Justus Liebig a fost cel dintâiu, care încă înainte de Bous-sigault a făcut încercări fundamentale cu privire la economia de câmp și vite. Cercetările Germanilor se deosebeau de ale Englezilor prin aceea, că cei dintâiu și-au transpus locul de experiențe în nemijlocita apropiere a economilor, așa că acestia se puteau folosi mai curând de rezultatul încercărilor practice ca în alte țeri.

Pe urmele lui Liebig s'au luat apoi Stöckhart și Crusius Salis, cari la anul 1851 -au stabilit în Möckern prima stațiune de observare. Dela anul acesta începând, n'a trecut apoi an, în care se nu se fi înființat în Germania câte o asemenea stațiune, așa că astăzi numărul acelor e de 69, dintre cari 59 stau în strînsă legătură unele cu altele. Stațiunile acestea sânt mai cu seamă private și costă la an 2,463,800 cor., la care statul vine în ajutor cu 671.800 cor.

O dezvoltare însemnată au luat stațiunile de observare și în Franca, unde L. Grandeau a înființat la anul 1868 prima stațiune de felul acesta în Nancy, care la anul 1890 a fost mutată apoi la Paris. Astăzi sânt cu totul peste 70 astfel de stațiuni, cari se susțin mai cu seamă din venitele, ce încurg de pe la analizele, ce se fac în laborator. Cheltuelile, ce le-au avut stațiunile numite, în anul 1899 au ajuns suma de 1.200,000 de coroane.

În Austria s'a înființat prima stațiune de observare a reuniunii fabricanților austro-ungari de zăhar la anul 1859 în Königsaal, care numai în anul 1869 a putut ajunge cu ajutorul ministrului de agricultură la o dezvoltare mai completă. La anul 1900 au fost în țările ținătoarea de Austria 41 astfel de stațiuni, dintre cari 7 au fost oficioase, 12 private și 22 de-ale reuniunilor economice. Cheltuelile acestor stațiuni au ajuns la anul 1900 suma de 720.000 coroane. În stațiunile acestea au lucrat în anul de mai sus 120 dirigători specialiști, cari adecă au avut pregătirile de lipsă.

(Va urma).

Ioan Georgescu.

Boala de gură și de unghii.

În numărul din urmă al „Foi” am adus știrea, că în curând economii noștri vor scăpa de necasul cu opreliștea tîrgurilor de vite din cauza boalei de gură și de unghii. Cele întemplate în comitatul Sibiului cu acest prilej au dovedit din nou, cât de rele, nedrepte și apăsătoare sînt unele din dispozițiunile legii. Pentru-ca se se împedece lățirea boalei, ar trebui să se anunțe numai decît fiecare cas de boală. Aceasta e cu neputință între împrejurările noastre. Plugarii nu au destule cunoștințe ca să recunoască numai decît boala, afară de aceea nici nu sînt toți cu atîta atențiune, încât să observe îndată ori-ce semne de boală la vitele lor. Aceasta s'a dovedit și acum: în multe comune erau deja o mulțime de vite bolnave, când au aflat veterinarii (doctorii de vite) despre boală.

Dacă s'au molpsit într'o comună câteva vite și curțile, în cari se află ele, sînt oprite, boala totuși se poate răspîndi prin oameni, cari vin în atingere cu ele. Asta nu s'ar întempla, dacă economul și-ar schimba hainele de câte-ori merge în grajd la vite. Dar' pentru Dumnezeu, are țeranul vreme să se schimbe de 5 - 6 ori pe zi? Doar' el nu e oțifindară dela oraș, care toată ziua n'are alt lucru, fără să zăcăe înaintea oglinzii, să se tot pieptene, vâp-sească, să și schimbe hainele și apoi să plece haimana la preumblare. Chiar și întrînd un vecin, poate să ducă boala cu el, molipsindu-și apoi vitele lui. Atunci ar trebui însă să încuie pe stăpânii vitelor în casele lor ca pe niște ciumați. Între astfel de împrejurări poate fi folositoare oprirea unei comune, dar' oprirea unui comitat întreg e de condamnat, pentru-că paguba pricinuită de boala aceasta e cu mult mai mică decît cea cauzată prin oprirea tîrgurilor de vite.

Cele întemplate în comitatul Sibiului ar trebui să fie de învățătură pentru viitor. Cum a fost adecă lucrul? În Mohu s'a constatat ivirea boalei. Veterinarii au aflat totodată, că din Mohu s'au vîndut câteva vite în-

perirea lumii. Însă și această deșeartă și n-fundată frică pere tot mai mult, și aceia, ce voesc a descopri sfaturile divine, află tot mai puțină credință între popor, cu cât calea cometelor prin multe observări s'a făcut mai cunoscută.

Pe cât s'a putut până acuma observa, pot fi mai multe sute de comete felurite, care urmîndu-și calea lor mai mult sau mai puțin se apropie de soarele sau de pământul nostru; căci multe comete se arată într'o depărtare atît de nemărginită pe ceriu, cât cu ochii fără de ochianuri anumite nu se pot vedea.

Ce poate fi coada cea luminoasă a cometelor, până acuma cu siguritate nu s'a putut constata. E mai subțire însă, decît cel mai subțire aer pămîntesc, pentru-că prin razele acelea putem vedea alte stele mai îndepărtate. Poate că e o parte de acea materie luminoasă, ce este lățită peste tot universul, care încungiură soarele ca niște nouri luminoși, sau care une-ori sub nume de lumină a nordului la marginea pământului schinteează.

Când luăm seama, cu câtă înțelepciune e întocmită mișcarea tuturor trupurilor cerești și cu ce rînd statornic umblă stelele între sine, așa cât nici-odată nu se pot atinge una de alta, sau să rătăcească din calea lor — când știm, cât de cu mare înțelepciune sînt toate întocmite, cum oare se nu strigăm cu profetul »mări și minunate sînt lucrurile tale doamne, și nici un cuvînt nu este destul spre lauda minunilor tale!

Dară totuși ori cât e de rară frica, că adecă curînd s'ar apropia capătul lumii acestei pămîntești; totuși cătră cugetarea asta ne îndeamnă aducerea aminte, că odinioară într'adevăr se va nimici astă creatură pămîntească.

Mărturii despre astă viitoare nimicire ne sînt însuși cuvîntul lui D-zeu și semnele sau rămășițele străformării, ce s'a întemplat înainte cu mii de ani pe pământul nostru. Trebuie să știm, că după o sută de ani, îndărăpt nu mai este nimica de noi și de contimporanii noștri, și după un vis de o sută de mii de ani, poate că și din pământul acesta nu

afară și în loc de a opri numai comuna Mohu, au oprit întreg cercul. Pentru aceea însă boala s'a răspândit tot mai mult, în ciuda veterinarilor, și în loc de o singură comună molipsită, au fost o mulțime. Paguba cauzată de aceasta măsură a fost uriașă, mai ales pentru țărâni, dar și pentru orașeni. Țărâni noștri au fost opriți să aducă vite, fructe, lemne la oraș și la mulți le va trebui un an doi de zile, ca să se reculegă.

Legea trebuie schimbată. O oprire mai mică va trebui să se facă, pentru-că altminteri aflând străinătatea nu ne mai primește vitele. Dar' a opri un ținut întreg e o greșală cu atât mai mare, că boala de gură și de unghii nici nu e primejdioasă și se vindecă de regulă în 10—15 zile. Numai dacă stau vitele cu copitele bolnave în murdării se fac une-ori bube, cari produc moartea. Mai de mult nu era nici o opreliște: boala se răspândia foarte iute, vitele se vindeau iute și treaba era gata. Acum se oprește un ținut întreg, boala se răspândește mai încet dar' sigur, și paguba e uriașă. Asta au văzut-o și domni, de aceea deputatul sas din Sibiu a și cerut în dieta din Budapesta, ca ministrul de agricultură să iee măsurile de lipsă, cari să apere poporul dela sate și dela orașe de astfel de pagube, cari îl împedecă de-a câștiga cele de lipsă pentru de-a astupa gura pururea flămândă a esecutorilor de dare.

Medicină ieftină contra reumatismului.

Să fierbe rădăcină de bozi, ciumăfaie cu totul adecă cu porcii acei spinoși cu tot, precum și mătăcină, de care se folosește la stupi. Acestea toate se pun într'o căldare mare — după cât de mult trebuie morbosului. De cumva îi trebuie numai la un picior, sau o mână, atunci nu e de lipsă așa cantitate mare. Să ferb bine toate la olaltă, până când iese sucul din ele de tot. După aceea să pune într'un ciubăr mare, foarte mare ca să poată încape un scaun mare de șezut, și unul mic la picioare, ca să nu ajungă în apa foarte fierbinte. Să mai pot pune și câțiva

mai este nimica în drept. Poate fi și aceea, că după un milion de ani, vor umbla alte generațiuni de oameni pe acest pământ, altcum zidit și străformat, și nici că vor gândi că doară înaintea lor ar mai fi viețuit alți oameni; nu vor afla nici un semn de lumea cea mai dinainte, care s'a stins în eternitate (pe vecie), ba se vor mira, aflând în adâncimile stâncilor niște oase împetrite.

În sfârșit toate, toate câte se zic pământeste vor peri, numai Tu, cel ce privești de pe tronul Tău și rînduești schimbările cele mari, numai Tu ești vecinic și neschimbat! — Toate vor trece, toate se vor schimba, ce răsar din țărână în tot felul de forme. — Trupul meu va peri, dar' puterea cea înaltă dintr'însul, care-l însufletește, pururea viează.

Și oare nu e toată ziua o perire a lumii? Oare nu ved eu în toată ziua, cum se schimbă ce este, cum se surpă ce a îmbătrânit, și cum putrezește ce a deflorit. Și totdeauna viața nouă ia formă nouă și deasupra plantelor putrede răsar earăși flori nouă!

bicași (pietri) roșiți în foc, unul câte unul, ca să țină mai mult timp căldura.

De cumva morbosul are reumatism în tot corpul, precum și-n cap, atunci să acopere peste tot, încât numai fața să-i rămână liberă, dar' așa trebuie grijit, că la nici un cas să nu străbată aburul la ochi, fiindcă este de tot veninos și ușor ar pute să strice. De cumva e reumatismul într'un picior sau o mână atunci este mai ușor de vindecat, căci nu trebuie să stee în vasul cu abur, ci pe pat și vasul să fie aproape de tot. Să înțelege, că la asta se recere o chiță caldă bine și după-ce se finește aburul din vas, morbosul trebuie pus în pat numai decât și învățit în haine călduroase, ca nu cumva să răcească în urma aburelii, care face multe sudori. Cine va urma sfatului meu se va cura radical de greul morb, dar' în acel timp să nu-și uite nici de bunul D zeu, căci din-sul a lăsat buruenile ca medicament.

Aceasta medicină și eu am folosit-o în anul trecut, am ricit curățind casele la Crăciun, dar' așa m'am fost ricit încât dintr'o-dată am picat la pat; așa d'reri teribile aveam încât nici în pat nu puteam sta, apoi să umblu? feri Doamne, nici vorbă. Tot așa am fost 5 săptămâni; ori-ce am folosit, nu mi-a trecut, până când la învățul unui om am făcut medicina de mai sus amintită și har Dlui, după abureală mi-a trecut de tot. De cumva morbosul simte furnicări prin oase atunci poate folosi și abureală de furnicar din pădure, dar' numai după-ce a folosit medicina ceealaltă primăvară, căci eu astfel am purces și astăzi sunt deplin teafără, deși am fost desperat de a pute umbla.

La aburitul acesta mai bună ar fi o cadă mare, cine poate să aibă.

Maria din C.

SFATURI.

Scăparea oamenilor aprinși cere mare prezență de spirit, pentru a nimeri adevărata cale spre a da repede ajutor. Nu trebuie să fugă cine-va numai decât după apă, cum se întâmplă de cele mai multe-ori, ci să ia o pătură ori să-și desbrace paltonul sau surtucul și să înfășore cu el persoana arzând, apoi să o trântescă la pământ și să o rostogolească atât timp pe jos, până se vor stingea flăcările. În cas când nu găsesce repede o pătură, să-l acopere

Cară-te dar' trufie deșeartă după lauda trecătoare a măririi pământeste.

Cine oare mai știe despre mine într'o mie de ani, ce am fost și ce am făcut? — Sufletul meu să nu se lipească de cele pământeste, ci de cele ce în veci rămân! Poftele de câștig nedrept să nu orbească sufletul meu! căci »avuția câștigată cu nedrept, zice sf. scriptură, că este blăstăm d-zeesc și cade pe urmașii celor-ce o stăpânesc«. Frumseța să nu mă amăgească; ce avem noi dela pulverea aceasta? Veșnica noastră bogăție să fie îmbunătățirea sufletelor noastre de învățăturile cerescului nostru învățătoriu Isus Christos, numai aceasta să fie vecinicile noastre bogății.

Toate trec, o suflete al meu, toate se uită! dar' D-zeu cel prea îndurat nu! — Toate, toate, numai sufletul nu, cel perfecționat prin virtute!

Sohodol, în 26 Iunie 1902.

R. Jantea, preot.

strîns cu propriul său corp și să se rotogolească împreună pe pământ. Se înțelege, că pentru aceasta se cere o mare abnegație. Numai după aceea să se aducă apă și să se ude rănitul din creștet până în tălpi, căci hainele ferbinți carbonisate ar arde mai departe pe corp. Pe urmă să se aducă repede medic, ear hainele să se taie cu un cuțit seau cu foarfecile. Deacă îi este sete, să se dea suferindului numai beuturi ferbinți: ceaiu, cafea, grog, deoarece temperatura corpului în asemenea împrejurări de obicei scade. Cei-ce se aprind să nu fugă, căci aceasta produce curent și flăcările primesc hrană. În loc de aceasta nenorocitul trebuie să se rostogolească pe pământ și să stringă hainele mai aproape de corp.

Să cetească copiii? Nu arare-ori avem tristul prilej de-a vedea flăcăi, cari, deși au umblat la școală, nu mai știu nimic. Abia de-și mai mângălesc numele. O cauză e și aceea, că după-ce iasă din școală, nu mai cetesc nimic. De aceea foarte înțelepțește lucră părintele, care își ține o »foaie« și pune copiii să cetească în ea. Avem mulți țărâni, cari n'au avut noroc să învețe la școală, dar' mintea dată lor de Cel-de-sus i-a îndrumat să-și aboneze »Foaia«, pe care pun de i-o cetește copilul sau fetița, care umblă la școală.

Știri economice, comere., industr., jurid.

Din cauza boalei de gură și de unghii în Cluj e oprită intrarea vitelor.

O nouă însoțire Raiffeisen. Din Viștea-super. (Țeara-Oltului) primim înveselitoarea știre, că la stăruința vrednicului învățator de acolo, dl Ioan Banciu, s'a înființat o însoțire de credit sistem Raiffeisen, ale cărei statute au fost de curând aprobate de tribunalul din Brașov. După cât știm, aceasta e prima însoțire de felul ac sta în comit. Făgărașului și avem multă speranță că ea va fi un escelent model — persoana înființătorului ei ne garantează aceasta — și pentru alte comune din Țeara Oltului. Înainte!

Țiganul la țîrg.

Anedotă populară de Emanoil Suciu, inv.

Țiganul:

(cătră tovarășul seu român mergend spre țîrg)

Acuma să mă vezi cumetre
Ce mai cal mi-oi cumpăra
De s'a duce vestea-n țeară
Și țîrgu 'ntreg se va mira;
Ști ce cal? — nici alb, nici negru,
Nice sur, nice tărcaț,
Făr' d'aheia ca la tisturi,
Ști cam galben și — bălțat. —
D'apoi când voiu fi călare
Și voiu zice — odată — hii!!
Auleo cum va sări,
Ba mi-a 'ntindă-o fugă tete
Și uit'asa mi-a tot svirlu (arată).

Românul:

(zimbind)

Haida hai, cumetre, hai!

Țiganul:

Ce, nu-i bine? — zici că-i rău,
Ce judec în capul meu? —

Tîrgurile de vite din Sibiu nu se pot ține, fiindcă Joia trecută s'a constatat la câteva vite din Cisnădie din nou boala de gură și de unghii.

Boala de porci s'a ivit în Mediaș, de aceea tîrgurile de porci sînt oprite acolo.

Cale ferată între Bistrița și Bucovina. Primarul Bistriței Friedrich Sadler a convocat pe ziua de 19 Ianuarie o adunare a consiliului comunal în care s'a desbătut chestiunea liniei ferate bucovinene. Se spune adică, că amintita linie nu se va face pe la Bistrița, ci pe valea Someșului prin Năsăud. Aceasta ar fi în detrimentul orașului Bistrița. Consiliul comunal a hotărît a se trimite o comisiune de cinci la directorul căii ferate someșane, spre a-și procura informațiuni esacte. Aceeași comisiune va fi însărcinată să intervină la locurile mai înalte, spre a apăra interesele orașului.

Premierea calilor. Ministrul de agricultură a hotărît prin ordin din 27 Novem. 1902, nr. 82.520, că la expozițiile de cai împreunate cu împărțire de premii se vor da premii numai pentru astfel de cai tineri, cari sînt prăsilă a) dela armăsari de-ai statului, b) dela armăsari comunali, cari stau sub supravegherea statului, c) dela armăsari vînduți din institutale statului cu revers; d) dela armăsari privați, cari au certificat, sau în fine, când și mînzul (strînicul) și armăsarul sînt proprietatea unui și aceluși cultivator. Cultivatorii de cai se fac atenți, că în prima linie vor fi considerați cei înșirați la pt. a) b) și c)

Boala de gură și de unghii din comitatul Sibiului, stingîndu-se în comunele Brad, Avrig, Racovița, Glimboaca, Rășinari, Poplaca, Topircea, Ludoș, și Apoldul-mare, acestea au fost scoase din opreliște. Oprite au mai rămas comunele Sebeșul infer., Porcești, Boița, Cisnădie, Cisnădioara, Hozman, Săcădate, Aciliu, Mag. Galeș, Sălișe, Săcel, Tilișca, Mercurea, Apoldul infer.

Producțiunea agricolă a Ungariei. După o statistică oficială, rezultatele definitive ale producțiunii recoltei din Ungaria în 1902 sunt următoarele: 46 500 000 cîntare metrice de grâu; 13 600 000 de orz; 13 600 000 de secară; 12 000 000 de ovăz și 26 milioane și jumătate de porumb

Dela băncile noastre. »Cassa de păstrare«, Sasca-montană. Capital social vîrsat 142.723, rezerve 14.539, depunerile 205.084, câștigul curat 16.386 cor.

»Cugiereana«, Cugir. An. I. Capital social 50.000, depuneri 34.623, venit curat 2677.24 cor.

»Grănișorul«, Dobra. An. IV. Capital social 110.000 cor., rezervele 8503 depuneri 121.694, câștig curat 13 700 cor.

»Patria«, Blaj. An. XVII, depuneri 1.426 895, rezervele 280 213, profitul curat 52,735 cor. Din profit se propun pentru scopuri culturale 2086 cor 77 b.

FELURIMI.

Schimbarea temperaturii în Siberia-de-nord. Locurile acestea au fost în vremurile vechi acoperite de păduri de gheață, cari au nimicit toate vietățile. Și acum se mai află în adâncimi animale întregi, cu carne și cu oase, cari par încă vii, deși au trecut zeci de mii de ani, de când le-a cuprins gheața. După cum scriu foile rusești, partea de nord a Siberiei (Asia) pare a fi amenințată din nou de o astfel de cutropire a gheții. În anul trecut, în Septembrie, când voiau să cosească, începuse să ningă, când se care fînul, prin Octombrie, rîurile erau înghețate, ear' prin Noembrie și Decembrie era un frig de 50 de grade sub zero, așa încît pămîntul crepase ca după un cutremur, mii de pasări și alte animale sălbatică periseră. Nu e deci mirare, că Crivețul, care vine dintr'acolo, ne-a pișcat și pe noi așa de rău.

Averea Europei. E interesant să cunoaștem averea întregii Europei. Această avere se ridică la 1.175 miliarde.

Numai capitalul mobil ar reprezenta vre-o 500 de miliarde.

Din punctul de vedere al bogăției totale, principalele state europene se succedază în ordinea următoare:

Anglia 295 miliarde, Franța 287, Germania 201, Rusia 110, Austria 103,

Italia 79, Belgia 25 și Olanda 22 miliarde.

După aceste cifre putem vedea averea medie a fie-cărui locuitor din aceste state.

Un Englez trebuie să aibă 7400 de lei, un Francez 6.600, un Olandez 4600, un Belgian și un German 3900, un Austriac și un Italian 2500 și un Rus numai 1500.

Biblioteca orbilor. De sigur cetitorilor li-se va păre curios, când vor auzi de o asemenea bibliotecă și totuși ea există. Marea bibliotecă publică din Londra are un despărțământ separat pentru orbi. Această curioasă bibliotecă are deja peste 400 de volume și se îmbogățesce mereu. Acum decurînd un filantrop din Liverpool a comandat 25 de volume pentru orbii doriți de literatură, voind a înființa și în acest oraș o asemenea curioasă bibliotecă. Literile din cărțile pentru orbi sînt tipărite cam ieșite afară din hârtie, așa că orbii cetesc pipăindu-le cu degetul.

Căldura țigănească.

— Anecdota. —

Odată un Țigan, însărînd într'un sat, ceru găsduire la un Român, se-l primească barêm pe prispă afară să hodinească și el o leacă.

Românul îl primi bucuros: ba îi dete și un țol de cânepă pentru învălit, fiindcă se întemplantase ca noaptea aceea să fie cam aspră; era toamnă și senin sticlă.

Țiganul se culcă; dar' ca să doarmă pace. Mai ales în spre ziuă se lăsase și-o brumă groasă, de se făcuse bietul Țigan ghem sub țol. A doua zi, Românul îl întreabă dacă a dormit bine. Țiganul răspunse:

— Auleu! Românico! Până la o vreme a fost cum a fost; dar' de cum s'a ridicat pe cer o stea mai luminoasă de-mi viri căldura în oase, mă sgârcii atîta de căldură, de-mi tremura și limba în gură. G. Vechin.

Românul:

Da zău rău, da încă rău.

Țiganul:

(îngândurat).

Zău c'o fi... ce-am fost gîndit?... Par'că n'am mai fost pătit —

Așa 'i, ... că dacă fuge calul

Lesne se va încălzi

Și de bea undeva apă,

Cât zici hop poate muri.

Zău că-i rău, — dar' las' pe mine

C'acum știu cum se-l brodesc —

Dacă-l vîd că fuge tare,

Uite-așa mi-l tot opresc (arată).

D'auleo atunci cumetre

Cum se va mai cătrîni,

Ba va sta 'n două picioare,

Ba s'a pune ș'a svîrli,

De tot pe sus mă va slăvi,

Ș'auleo! de n'oiu cădè

Ce mîndru 'mi-a mai ședè.

Românul:

Haida hai, cumetre hai!

Țiganul:

Ce? Vrei să zici că ear' nu-i bine,

Vrei să zici că m'a svîrli?

Las' pe mine las' cumetre,

Că țî-l știu eu potcovi.

Dacă-l vîd că cu-deadinsul

Are gîndul de trîntit,

Sar îndată — ș'apoi nene

Cum țî-l iau la răfuit, —

Ba-l smuncesc, ba-l prohodesc

Ca pe-un cal împărătesc.

Românul:

(zicînd).

Eu, pe cum te vîd cumetre,

Vrei să-ți iai un cal vestit!

Țiganul:

Zău vestit țuca-ți-aș traista,

Cum nu s'a mai pomenit.

Da ce șea? — Auleo taică!

De care 'ntâlnești cam rar, —

Ș'apoi zău și eu călare

Oi fi ca un ghinărar.

Românul:

Câți bani ai, să vîd fîrtate?!

Țiganul:

Șapte zloți și jumătate.

Românul:

Hahaha!! cu șapte zloți

În șapte tîrguri poți să-l coți,

Ba să umblî țeara toată,

Nu-ți găsești făr' o mărțoașă.

Țiganul:

Ce-i cumetre, ce-ai glumit?

Românul:

Așa un cal mai slab, s'petit.

Țiganul:

Vrei să-ți bați de mine joc?

Românul:

Așa un cal bătrîn și șchiop.

(Va urma).

CRONICĂ.

In memoria Drului Ioan Rațiu. Din America ni se scrie: Cuprinși de durere pentru pierderea marelui nostru bărbat, care s'a luptat din tinerețe până în ultimul moment al vieții sale, nea lăturăm și noi la jalea poporului nostru. Pentru Românii din Lisbon-Ohio (America): *Emanuel Rohan.*

Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” vestește cu durere despre moartea membrului său, dl *Demetriu Mitos*, fost măestru croitor, întâmplată în 1 Febr. n. c. Oșămintele decedatului s'au ridicat Marți la orele 2 d. a. din casa mortală a spitalului civil și s'au așezat spre odihnă veșnică în cimitirul gr.-or. din Suburbul Iosefin.

Din acest incident pe localul Reuniunii s'a arborat drapelul negru.

Comunitatea bisericească română din Budapesta a ținut zilele acestea o adunare constituantă sub presidenția parohului Ghenadie Bogoșevici. S'a ales președinte mirean Dr. Iosif Gall, membru în camera magnaților, vicepreședinte George Szerb, deputat. Membrii în reprezentanță: Gherasim Raț, cons. min. în pensiune, Gh. Ioanovici, secretar de stat în pensiune, Iuliu cav. de Pușcariu, judecător de tribunal, Dr. Augustin Dumitrescu, medic de poliție, secretar ministerial, Dr. Emil Babeș, avocat, Silviu Suciu, secretar ministerial, Ioan Kavidache, proprietar, Paul Teodorescu și Ioan Martin. Membrii în curatori: Gh. Rădulescu, farmacist, Gh. Liuba, inspector de poștă și telegraf. La sfârșitul ședinței dl Dr. Gall raportează comitetului, că în chestiunea zidirii de biserică s'a înaintat o petiție la magistrat

Nerecunoștință. Dela o vreme și ea din senin, s'a deslănțuit în Rusia o campanie de batjocorire împotriva armatei române. Doi militari superiori, generalii Perenssoff și Zicoff au publicat broșuri, prin cari batjocoresc și micșorează rolul jucat de brava noastră armată în fața Plevnei.

Aceste scrieri, apărute dintr'odată și tocmai în actualele împrejurări, au revoltat cu drept cuvânt ofițerimea română. Cercurile conducătoare ale armatei au fost dureros impresionate de aceste atacuri infame și nedrepte, ear' doi oficieri, colonelul Averescu în „Revista Armatei” și generalul Crăiniceanu în „Cercul publicațiilor militare”, relevând insultele, au răspuns după-cum se cerea.

E o ticăloșie ne mai pomenită, ea s'e-ți bați joc de cei ce și-au făcut bine. Așa de curând au uitat Rușii telegrama, care a trimis-o dela Plevna marele duce Nicolae regelui Carol, când zicea: Vină în ajutor cu armata română, altminteri suntem perduți. Și armata română s'a dus și i-a scăpat pe Moscali de perirea sigură. Acum eată mulțumita!

Recrutare. În cercul de sus al comitatului Brașov recrutarea va avea loc în zilele de 6 și 7 Martie.

Foamete în Suedia. Insuficiența recoltei anului 1902 a produs o adevărată foamete în Suedia. În unele districte 75 la sută locuitori nu au ce să mănânce. Copiii mici mor cu sutele de foame și de frig. Școalele s'au închise. S'au organizat ajutoare pentru a preveni aceste nenorociri.

Nenorocire în Sălcioara-de sus. Doi locuitori din Sălcioara-de sus, Ohărășel George Rasolța, și Bunea Vasile, tăiau lemne pe o coastă de munte. Bunea Vasile, tată a doi copii, plecase cu un trunchiu tăiat, la vale, când din nebăgare de seamă ortacul lui a mișcat un alt trunchiu, de care pornind la vale cu o putere mare, Bunea nu se mai putea feri. A fost zdrobit de trunchiul, care a dat peste dinșul.

Petreceri. Primitivă invitare la balul filantropic ce se va ține Joi în 12 Febr. n. în „Sala de gimnastică” din Blaj. Venitul curat este destinat pentru „fondul studenților morboși”. Comitetul aranjator: Dr. Ambrosiu Cheșian, președinte; Dr. Ioan Rațiu, secretar; Octavian Bonfiniu, casier; Ioan Fodor, controlor. Iacob Murășan, Octavian Prie, Flaviu C. Domșa, Gavrilă Precup, Emiliu Sabo, Eugen Pantea, Alexandru Ciura, Augustin Caliani, Ioan Băgăian. Prețul de intrare: de persoană 2 coroane, de familie 4 coroane.

— „Reuniunea femeilor române din Sibiu” va aranja la 18 Februarie st. n. a. c. în sala dela „Unicum” o petrecere cu dans. Biletele de intrare (de persoană 3 cor.) se vor vinde în ziua anuntată în odaia nr. 3 dela hotelul „Impăratul Romanilor”, între orele 10—12 a. m., 3—5 p. m. și seara la casă. Logele se pot și până atunci prenota la presidenta reuniunii (doamna Maria Cosma, str. Baier nr. 1) în orele meridiane.

— Meseriașii români din Turda aranjează Duminecă în 22 Februarie st. n. în sala cea mare dela hotelul „Central” o petrecere declamatorie-teatrală. Inceputul la 7 ore seara. Prețul de intrare de persoană 1 cor. 60 bani; de familie 3 cor., prete 3 membri de fiecare membru 1 cor. Venitul curat e destinat pentru ajutorarea învățăceilor lipsiți de mijloace. Ofertele s'au adresat stim. domn Dr. Pătăcean, avocat.

— Tinerimea școlară română din Șelimbăr aranjează Joi, în 30 Ianuarie (12 Febr.) 1903 o producție teatrală în sala cea mare a școlii din Șelimbăr. Inceputul la 7 ore seara. Venitul curat este destinat fondului școlar.

Viriliștii români din comitatul Sălajiu între 196 s'au următorii 24 Români: George Pop de Băsești 1494 c. 40; Andreiu Cosma, director, Șimleu 1365.58 (dupl.); Florian Cocian, avocat Ceh 1150.08 (dupl.); Dr. George Pop, avocat Zălau 1032.40 (dupl.); Mihaiu Bohățel, Supurul-de-jos 988.58 (dupl.); Vasiliu Mica Ș. Odorheiu 754.79; Dr. Gavr. Chindriș, Tășnad 672.80 (dupl.); George Siladi, Sănișlău 581.06; Dr. Ladislau Gyurkó, avocat 580.12 (dupl.); Ioan Kesely, protopop 512.58 (dupl.); Alexandru Pop, jude cerc. Ceh 482.48 (dupl.); Dr. Mih. Pop, avocat Șimleu 434.96 (dupl.); Vasile Pop, protop. Oarța-de-jos 433.70 (dupl.); Dr. Iuliu Pop, vice-notar. comitat. Zălau 432.58 (dupl.); George Filip, proprietar Santău 404.72; Vasile Rob, notar Borla 388.63; Ioan Bancoș, Sălsăg 382.96; Laur. Bran, preot Seplac 353.38 (dp.); Mihaiu Pop, preot, Cuceu 352.14 (dp.); Aug. Vicaș, preot Hădig 324.06 (dp.); Ioan Filip, propriet. Santău 322.03; suplenți: Cornel Borbola, Gavril Meseșan și Ioan Basti.

Inghetăț pe drum. Locuitorul Iosif Popoviciu din Toc a plecat deunăzi la Soborșin să-și reguleze la banca de acolo un cambiu. La reîntoarcere s'a abătut pe la birtul lui Lup, unde a beut mult rachiu. Venind spre casă l-a cuprins somnul și a adormit la marginea drumului de țeară. Familia l-a așteptat până la miezul nopții, dar văzând, că nu mai vine, au plecat înaintea lui și l-au aflat mai morți în drum. Dus acasă peste puțin timp a murit.

Un pas spre înaintare. Din Zlagna primim următoarele:

Sunt abia 8 luni de zile, de când un grup de dame și țerance în frunte cu doamna *Elena Albini*, conduse de iubirea față de biserică și purtând la inimă soartea copiilor orfani și săraei, s'au hotărât a înființa pentru acest scop o *reuniune*.

Pentru a duce la îndeplinire ideea salutară doamna Albini n'a cruțat nici o osteneală, ci din casă în casă a umblat pe la toți aceia, despre cari a știut că ori-și-oând s'au gata a jertfi pe altarul națiunii.

Și într'adevăr glasul doamnei Albini n'a sunat în pustie, de oare-ce această idee a fost cu însuflețire primită de cei mai mulți dintre Românii de aici și în scurt timp s'au înscris ca membri 102 de inși (dame, domni, țerani și țerance) reprezentând un capital de 1203 coroane, punându-se astfel basă „Reuniunii femeilor române greco-catolice din Zlagna” cu scop de a înfrumuseța biserica și a ajuta copiii săraei.

Dela înființarea ei această reuniune a dezvoltat o activitate frumoasă. A aranjat două petreceri bine reușite, a împodobit biserica cu două feșnice din peatră cioplită foarte frumoasă aurite etc.

Dintre cei înscriși ca membri până acum au grăbit mulți a-și achita taxele lor așa, că azi tindeca reuniune dispune de o avere de 578 coroane 90 bani în număr, dintre cari 499 cor. formează fondul neatacabil, ear' 79 coroane 90 bani este fondul disponibil al reuniunii.

„Speranța” într'un viitor mai fericit, „credința” în legea strămoșască și „iubirea” către daaproapele, această ancoră a mântuirii a dat impuls, ca damele române de aici să dea mâna ea în unire să contribuie la ridicarea vazei bisericești și la ajutorarea copiilor orfani și săraei.

Fiind de credință, că toți cari au promis prin subscriere ducerea la îndeplinire a scopurilor reuniunii au și înțeles însemnătatea lor, sperăm, că promisiunea își vor ține o și-și vor jertfi bucurii obolul pe altarul bisericești și al națiunii, ceea-ce făcând, bun lucru vor face.

Studenți greci în România. Săptămâna viitoare se va forma un comitet compus din profesori universitari și un alt comitet compus din studenți, spre a primi pre studenții greci, cari vor veni la București în luna Maiu, ca să întoarcă visita ce li s'a făcut. Aceste comitete vor pregăti programa de primire.

Pentru vindecarea ofitei. Un ziar din America anunță, că cunoscutul miliardar Rockefeller are de gând să dea un premiu de 7 milioane dolari aceleia, care va descoperi leacul pentru vindecarea ofitei.

Furt și spargere. În Iotar (com. Timiș) niște tâlhari au pătruns în casa economului Toma Stoia, au spart ușa dela odale și dela o cămară (celariu) și au furat albituri, haine, carne de porc și unsoare. Lucrurile furate fac cel puțin 1000 coroane. Gendarmii caută pe tâlhari.

Avis pentru abonații din America. Cu toate sfaturile, ce le-am dat până acum, tot mai sînt unii din abonații noștri din America, cari nu ne-au comunicat adresa exactă. Prin Missler ne-au trimis, fără să spună adresa exactă, *Nicolae Suteu* (nu știm nici orașul) 5 cor., *Nicolae Suciu*, Alliance Ohio (nu știm strada și numărul) 5 cor., *Ioan Garabash*, Cincinnati-Ohio 9 cor. 81 bani (nu știm strada). Am primit 10 cor. dela banca ungurească »Magyar Áltaiános Hitelbank«, care le-a primit dela Knauh, Nachod și Kühne din New-York, fără să spună numele. Dela »Böhmische Union Bank« din Praga am primit 5 cor., pe car. 'i-le-a trimis Western-German Bank din Cincinnati fără să spună numele. Tot așa am primit dela Kassel Hitelbank 5 cor. trimise de dl Hamory din Ioungtown, fără să știm pentru cine. Rugăm deci pe ceterorii »Foii« a le aduce acestea la cunoștință. Totodată repetăm sfatul dat: *bani să se trimită prin Missler, spunându-i-se exact adresa, adică numele, orașul, str. și numărul căsii*. Cel mai mult fac așa și aceia și capătă regulat »Foia«.

Logodnă. *Elena Rogozan și Augustin Blas*, fidanțați.

Ucidere și sinucidere. Din Etica ni-se știe: Păzitorul de noapte Nicolae Butu s'a dus seara la cărcimă, să-și cheme băiatul moșă. Intrând în cărcimă 'i-a muștrat — și cu drept — că stă de beatură, în loc să-și vadă de lucru. Negustorul Schwitzer, care încă se afla acolo, a început să apere pe băiat, ceea ce 'i-a supărat pe bătrânul așa de tare, încât 'i-a împușcat. Negustorul a rămas mort, lăsând după el 4 orfani. Spăriat de fapta lui criminală, Butu a fugit acasă și 'și-a tras un glonț prin cap.

Reuniune de înmormântare în Rodna-noua. Cătim în »Revista Bistriței«: Văzând cum folosese boltașii și cărcimarii la toate ocaziunile de strimtoare, în care dus diverse împrejurări pe popor, și în specie, în cazuri de moarte în cutare familie, când în lipsa de bani gata poporul e silit ori să împrumute bani cu % grosă, ori să cumpere articli trebuincioși cu preț ce 'i se impune luând pe credit — poporul din parohia gr. cat. rom. Rodna-nouă, la sfatul și argumentațiunea prăsileș a preotului sau P. Grapni, s'a constituit în o reuniune de înmormântare cu caracter și confesional, și pregătindu-și prin preot statutele, și având 300 membri faptice înșcriși, aceia au fost și aprobate de In. minister reg. de interne cu datul 11 Ian. 1903 sub nr. 139327 prin ce reuniunea 'și-a început activitatea sa. Se notează aici și aceea împrejurare, poate rară, că poporul la îndemnul preotului — afară de rari cazuri excepționale — a părăsit usul pomanelor celor costisitoare, și mai buuros face oferte benevole în favorul bisericii sale. Tot așa și pe asta cale s'au redus și obiectivele prea mari și superflue îndatinate la nunți, și sînt dese cazurile când mirii se prezintă cu doi merti în biserică și se cunună fără șgoșot. Unii părinți ai mirilor luând suma ce ar crede, că ar fi putut-o speșea la ospățul de nuntă, o pun în mîna mirilor, spre a începe cu aceea un lucru bun. O, de s'ar afla imitatori peste tot, în interesul bine priceput și material și social și moral al poporului nostru.

Unde duce necinstea. Cassarul dela oficiul orfanal din comit. Zemplin nu s'a mulțumit cu leafa lui, ci a început să fure din banii orfanilor. Când s'au descoperit hoșia — căci toate hoșile se descoper — el s'a împușcat. Avera lui a fost sechestrată.

† **Dr. Stefan Păcurar**, avocat, deputat al universității săsești etc., a răposat după lungi și grele suferințe în 3 Februarie n., la 1 $\frac{1}{2}$ ore p. m., în etate de 61 ani. Înmormântarea va fi Joi, în 5 Februarie n., la orele 2 $\frac{1}{2}$ p. m. în cimiterul bisericii gr.-or. române din Sibiu, suburbiul Iosefin.

Neorolog. Iulia Șandru, ca soție, George Avicalon, ca unchiu, Avisalon Șandru ca frate, Rachila, Elisafte, Paraschiva, Eva și Sofia ca surori anunță cu inima înfrîntă de durere trecerea la cele eterne după un morb lung a iubitului și neuitatului soț, nepot și frate *Ermolav Șandru*, învățător dir. de stat în al 33 an tinerei sale vieți în 24 Ian. n. la orele 8 $\frac{1}{2}$ d. a. Rămășițele pămîntești a le iubitului răposat s'au așezat spre veșnică odihnă după ritul gr.-or. Luni în 26 Ianuarie n. la 2 ore d. a. în cimiterul din Doloave.

Grijiți-vă câinii. În Tilișca (com. Sibiu) au sărit pe câmp doi câni asupra lui I. Stănilă, mușcându-l. Când se apăsă de ei, vin trei ciobani și în loc să alunge pe câni, îl apucă pe cel mușcat de gât. Ajungînd lucrul la judecătoria, 2 ciobani au fost pedeșiți cu câte 3 zile, unul cu 2 zile închisoare și afară de aceea încă fiecare cu 10 cor. pedeapsă în bani.

Telefonul. În comitatul Sibiiului s'a isprăvit instalațiunea telefonică. După cum aflăm cu multă durere, între Sabegul-de-sus și Avrîg, apoi între Tălmaci și Veștema niște mișei au făcut stricăciuni la telefon. Aceasta e o mare rușine și nu numai primăriile, dar' orice om cinstit din comunele acelea trebuie să se străduiască a descoperi pe reu-făcători, ca să-și primească pedeapsa meritată.

† **La emigrările din America.** Drept răspuns la scrisoarea publicată sub acest titlu în numărul trecut al »Foii« primim dela un vrednic și inteligent țeran din Streza Cârțigoara o scrisoare mai lungă, în care protestează contra afirmării, că locuitorii de acolo sînt pe cale a-și lăsa legea străbună. Le au ajuns însă și lor la cunoștință cele ce s'au scris într'o broșură plină de batjocuri la adresa căpeteniilor și corporațiilor bisericesti și ei s'au indignat din cauza celor aflate, ceea ce nu 'i face nici când să urmeze pilda oii rătăcite, care-și batjocorește biserică, spurecîndu-și propriul cuib.

Din parte-ne adaugem numai atîts, că cel-ce a scris articolul acesta e un om plin de dragoste pentru popor și pe el încă îl doare, când vede, că păstori chemați să grjească de turma încredințată lor nu 'și implinesc datoria. De altminteri cărți veninoase de felul celei ajunse și acolo nu sînt scrise de oameni, cari se interesează de sfînta biserică, ci de cei-ce vreau să-și răsbune, pentru că nu 'și au implinit datoria. Altminteri nu s'ar întovărăși și cu străinul, numai să-și vadă patima implinită.

Pentru alegerea de episcop la Arad, care se va face în 12 l. c. n. e designat comisar metropolitan dl Dr. Eusebiu Roșca, dir. sem. din loc.

Răspata slugii credincioase. Pavel Crișan din Tompahaza (comit. Alba-Infer.) a servit cu credință timp de 50 de ani la curtea lui Zeyk. În 24 Ian. a venit primpretorul la curte, unde erau adunați locuitorii din mai multe comune și după-ce a ținut o vorbire frumoasă, în care a lăudat credința și hărnicia servitorului român, 'i-a dat o diplomă de recunoștință și un premiu de 50 cor., pe care 'i-a trimis ministrul de agricultură.

O răsbunare cumplită. Înainte de șase ani 'și-a dovedit țeranul Banas din Iakabfalva nevasta în necredință cu Ozikan. Infuriat s'a repezit cu toporul asupra celui-ce 'i-a necinstit casa, dar din greșală a lovit pe femeia stricată, care a căzut moartă la pămînt. Ozikan a scăpat cu fuga. Nenoročitul ucigaș s'a dus singur la judecătoria, care 'i-a condamnat la șase ani temniță. Acum de curînd a ieșit din închisoare. La câteva zile după sosirea lui în comună a fost aflat spânzurat în pădure, ear' alături de el cadavrul lui Ozikan făcut bucăți. El își răsbunase asupra celui-ce 'i-a nenoročit, apoi se sinucise.

N'a mai putut birui cu gura ei. În Crașova (Caraș-Severin) 'și-a ucis Ioan Filca nevasta și apoi s'a sinucis. Femeia era cunoscută de gură rea.

Din pățaniile muncitorilor în America. O foale englezăscă primește următoarea știre din New-York: Aici au sosit 10 lucrători slovaici, tot adrenți, și au povestit, că au fost înșelați să lucre în niște mine, unde li-se făgăduiau 10 șilingi (peste 5 fiorini) pe zi. Ajunși la miază, au aflat că plata le e numai de 1 fl 50 cr. pe zi și că au să lucre 11 ore pe zi. 3 săptămâni au muncit acolo, până-ce au fugit. Dar' numai 10 au putut scăpa, pe ceilalți 'i-au prins și ei trebuie să lucre mai departe sub pămînt. Ambasadorul austro-ungar va cerceta lucrul.

Emigranți deținuți. La gara din Zsolna au fost opriți mulți oameni, mai ales bărbați și femei mai bătrâne, cari voiau să emigreze la America. Toți aveau bani și bilete de vapor, dar' n'aveau pasapoarte. Ei au fost retrimiși în comunele lor.

Mulțumită publică. Reuniunea română de cântări dela biserică gr.-cat. din Mediaș cu ocaziunea ședinței sale festive de ziua sfîntului Ioan Botezătorul, a adaus la fondul său pentru augmentarea corului următoarele oferte benevole: D-nii *Ioan Moldovan*, protopop 10 cor.; *Atanasiu Popoviciu*, mare comerciant 10 cor.; *Ilie Dopp*, inginer de comasare 10 cor. și *Mihailă Popoviciu*, comerciant 5 cor. Pentru frumoasa încurajare, reuniunea de cântări, prin mine, își asprimă cea mai mare mulțumită. Mediaș, la 28 Ianuarie n. 1903. *Istodor Dopp*, inv., dirigintele corului.

Un nou serum contra tuberculozei. Telegramele din Paris anunță, că șeful institutului Pasteur din Paris, Dr. Marmorec a compus un nou serum contra tuberculozei. Bolnavi tratați cu acest serum s'au vindecat de teribila boală. Dr. Marmorec va refera încă în luna aceasta Academiei despre invenția lui, la care a lucrat de câteva luni. Profesorul universitar Schrötter din Viena a declarat față de un jurnalist, că nu e imposibil, ca medicul din Paris, care se bucură de un bun renume, să fi aflat acest serum. De altmintrelea aflarea unui medicament contra oficei e, după părerea lui, numai chestie de timp.

Copil găsit. Economul Gligor Lupescu din Bereșeu venise Marți la tîrg la Timișoara. Căii și căruța li lăsase la marginea orașului, ear' el se duse în oraș să-și isprăvească trebile. Pe drum găsi la marginea unui șanț un copilăș în vîrstă de 8 zile. Copilașul era înghețat de frig. Lupescu chemă îndată un polițist și 'i-i arătă nevinovata ființă. Copilul fû dus într'o cameră mortuară, unde fû secționat. S'a constatat, că copilășul a fost aruncat viu la marginea drumului, unde frigul 'i-a curmat firul vieții. Poliția caută pe mama nemiloadă.

Dela frații din București primim următoarea scrisoare: În nr. 50/902 al onor. ziar ce dirigați am citit cu bucurie, că un Român abonat la ziar v'a scris din București că din inițiativa subsemnatului în înțelegere cu mai mulți membri din comitetele soc. »Dacia-Traiană« și a »Fraților-Români« aceste două soc. s'au unit pe cale de-a se uni. Da, așa ar trebui să fie și în adevăr am încercat aceasta, dar' val, cu cât regret trebuie să ved, că deocamdată aceasta nu se poate face.

Nici-odată nu s'a potrivit mai bine ca în cazul acestui proverb: dela cap se înpute pește! Asupra societății »Fraților Români« a căzut ca o năpaste un președinte, care răspunde la numele de Ioan Nanu și un casariu Iosif Nistor și încă cu unul al treilea din comitet s'au înouit în administrația societății, pe care o împing spre o perire sigură.

Sper însă, că neobositul Aron Rotaru, întemeietorul acestei soc., la adunarea generală, care nu mai este departe, va găsi mijlocul prin care să-i pună la locul lor pe acești domni, și cu deosebire pe președintele Ioan Nann, care preferă ca mai curând să asiste la agonia soc. decât să renunțe la rangul său neînsemnat, după cum el singur neînsemnat este. De sine să înțelege, că unindu-se societățile, acest favor nu l'ar mai întâlni și deci lui numai de unire să nu l'ar spune.

Astfel de indivizi se găsesc și în soc. »Dacia-Traiană«, dar' grație energiei Dui Vasile Popa, noul președinte, care prin cuvinte și fapte le a dovedit că unirea e bună din ori-ce punct de vedere, a mai rămas însă și acolo două nulități neluminate, un Bucur Opriș din Poplaca și unul Popescu, nu știu de unde. Nicolau Ivan, din com. Bolan, comitatul Târnava-mică.

Reinstalare cu soldați. Notarul din Orlovat (Toronto) a fost suspendat din post, dar' pe urmă a fost reinstalat. Când era să-și ocupe eșară postul, poporul s'a răsculat. Notarul a trebuit să fugă, căci altminteri era să-l omoare, ear' primpretorul a trebuit să cheme două companii de soldați, ca să liniștească populațiunea.

De ale beției. Intr'o cărcimă din Timișoara se chezuise lucrătorul Krauss de-abinele. Omul beat e mai totdeauna un mare viteaz, așa și bețivul acesta, căci el s'a rămănit, că înghite pravul făcut dintr'un păhar spart mărunt. Așa a și făcut. După vitejia aceasta s'a luat la ceartă cu tovarășii lui, măncoând și o bătaie bună. După-ace s'a dus acasă s'a pus în pat și mai mult nu s'a sculat, căci încă în noaptea aceea a murit.

Sărmana femeie. În Vârșet a fost prins un falsificator de bani. Nevastă-sa a nebunit de supărare și rușine. După cum aflăm acum, biata femeie a murit, căci în timpul din urmă n'a mai vrut nici să mănânce, nici să beie.

Halló! Halló! Americanii!

Limba engleză învățată în 3 săptămâni!

Nenumărate au fost scrisorile trimise dela Români din America, din Ardeal și din Bănat, cari întrebau, dacă nu e vre-o carte românească, din care să poată învăța englezește. Acum va fi. Un cunosător de limba engleză și română a pregătit o carte, în care găsește cel-ce vrea să învețe, tot ce-i trebuie să știe englezește pe drum, în prăvălie, pe stradă, în fabrici, la vamă, la primărie, în biserică, la postă și telegraf, la

câmp, în pădure, scort: totul. Cartea însă nu o tipărește, până nu va fi asigurat, că i-o cumpără atâția, ca să-i acopere cheltuielile de tipar. De aceea să se anunțe în timpul cel mai scurt toți aceia, cari doresc să-și cumpere cartea. Ardelenii și Bănățenii pot face aceasta în vre-o două săptămâni, Americanii să se gândească îndată-ce vor citi acest anunț. Mai bine e să se comande mai multe exemplare deodată. Prețul va fi 45 cr. și 3 cr. porto, pentru America 20 cenți și 5 cenți porto. Cartea va fi gata, dacă se vor înștiința destui, în 20 Martie c. a. n. a. c.

Din albumul reuniunii agricole din Sibiu.

De câteva zile încoace, la vitrina librăriei archid. cum și a institutului artistic Ios. Drotloff (strada Căminădlei) de aici vedem perendându-se mulțime de privitori, cari toți, cu mic cu mare, admiră cu drept cuvânt minunățiile es-puse.

Astfel putem numi cele 3 mari cartoane, în cari apar reprezentate cele din-tăiu patru covoare din albumul Reuniunii agricole. Judecând după aceste ilustrații, cari au isbutit, mărturisim, mai pe sus de ori-ce așteptare, albumul promite a dobândi o mare și bine meritată însemnătate culturală. Desenul mândru și ademenitor, potrivile colorilor, litografarea splendid executată și întocmai după originalul țărănesc, — sânt însușiri, prin cari se disting toate patru ilustrațiile. Deși executat aici, în condiții materiale săracioase, albumul românesc va întrece, ca mărime și totodată ca esactitate și prezență, pe al mu-seului național maghiar, care se executase, pare-ni-se, în Dresda, cu spese neasemănat mai mari.

Comitetul Reuniunii agricole și în special neobositul president, dl D. Comșa, care dinsul cărmuește întreprinderea, se pot mândri cu ceea-ce făptuesc. Deosebită laudă se cuvine institutului artistic Ios. Drotloff de aici, unde albumul se litografează.

Rămâne dar' ca marele public românesc să întrevină și să învrednicească de spriginul său, moral și bănesc, aceasta operă națională, prin contribuiri în bani și în același timp prin trimiterea de chindeseli și țesături frumoase și originale, în scopul copierii.

După informațiile, pe cari le datorim dl-ului Comșa, intenția este de a se litografa 30—40 cartoane în mărime de 25—35 cent. Albumul va cuprinde diverse ilustrații colorate, reprezentând, în mărime redusă, numeroase țesături de: covoare, șurțuri, cătrințe, brâne, ștergere, fețe de perină etc. cum și vre-o 230 broderii (chindeseli) țărănești fel și fel, în mărime naturală. Prețul fiecărui carton, litografat (tipărit) în câte 600 exemplare, se urcă, cu text cu tot, la peste 200 cor.

Scumpetea se esplică prin faptul, că executarea reclamă timp și muncă din greu. Vom atinge pe scurt, în ce consistă operația executării și anume:

Obiectul de litografat se copiază cu mâna, mai întâiu în mic, excepționând broderiile, cari se copiază în mă-

rime naturală, apoi se colorează deasemenea cu mâna întocmai după original. Urmează gravarea pe atâtea petri litografice câte colori.

Punerea cartonului în mașina de tipărit se reînțește de atâtea-ori, câte colori. Foarte grea este reproducerea întocmai a colorilor, și din seamă afară migăloasă gravarea acestor petri. Aceasta se poate zice mai ales despre broderiile adese filigrane și țicuite fel de fel. Urmarea e, că multe gravuri trebuie șterse și făcute din nou, până-ce isbutesc. Atât desemnurile cât și litografarea însăși se îndeplinesc prin artiștii scump plătiți

Știri din piață.

Sibiu. Grâu, hl. 12.10—13.20, să-eară —, —, —, orz —, —, — ovăș 4.20—5.—, cucuruz 8—9.— cor. 10 ouă 50—56 bani.

Bursa din Budapesta. Grăul, 50 kg. 7.55—8.—; săeară 6.35—6.45; orz 5.60—6.—; ovăș 6.25—6.50, ouc. 5.45—5.65; cinoantin —, —, — cor.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Dlui Ioil Vlaicu, M. E. Romanul acela s'a tipărit la »Familia«, Oradea-mare, Aldas utoza 216 14 a. Nu credem să se mai afle. Po-vești bune publicăm.

Dlui Mândru Găicia, Biniș. Du-te la un avocat, care să-ți umble inte de rind pentru ștergerea datoriei dela bancă.

Dlui Ioan Rogodan, Laslăul-român. La pășunat au parte toți proprietarii comunei în proporția averii imobile, ce posed. Locuitorii comunei învecinate numai atunci pot pretinde a fi împărțâșiți din pășunat, dacă cei cari le-au vândut moșia, au pus în contract, că și partea ce le compete din foaia comună a pășunatului, o vând.

Dlui Filimon Cozma, inv. Când se va publica un concurs pentru stipendii din fundațiunea »Andronic« din Sibiu, pe cari le aducem și noi la cunoștință, se adresează acolo.

Dnei Maria din Câmpia. Se va publica. Mulțumiri.

Ab. 2463, (Zeldis).

1. Dacă s'a pus în contract, că vînzătorul i'a dat și dreptul lui din foaia comună de pășunat și pădure, poți tăta, altminteri ba.

2. Adresați-vă mai bine la bănci românești, dar' de-adeptul, nu prin agenți. La băncile străine mai totdeauna vă trag pe sfoară și cu toate datele se ridică la cheltuieli mai mari.

3. Dacă ia cămătarul de bucate mai mult, el își scotește interese și la asta are drept, deși suma cametei e mai mare, decât permite legea, numai cât el nu-i zice camătă, așa că nu poate fi prins.

Ab. 2736, Fofeldea. Dacă cei patru bărbați au cumpărat armăsarul pe basa unui con-clus al reprezentanței, trebuie să o improcesueze pe aceasta, ca să le restituie prețul lui. Dacă nu a hotărât reprezentanța, trebuie să improcesueze pe cei-ce au folosit armăsarul.

Dlui T. Borzea, Valkid. Publicăm foarte bucuros, numai să isprăvim cu anecdotele țigă-nești tipărite în foia »Economului«. Cel-ce le tipărește acolo vrea să le tragă și în 500 broșuri, pentru cari plătește 41 cor., așa că-i vine foarte estin. Așa ai pute face și Sf. Ta.

Dlui I. M. La noi nu sânt colecțiuni pe note, dar' ai pute afla în România (de Costi-nescu), apoi în Bucovina de Vorobohievici și poate la dl Nic. Ștef, inv. în Arad. Românește află tot ce-ți trebuie în cartea »Insojirile de credit Raiffaisen« de Dr. Aurel Brota. Cartea costă la libr. W Krafft în Sibiu 80 cr.

Celelalte răspunsuri le vom da în numărul viitor.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr.
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni Iosif Mareșal.

Moșie de esarëndat.

În hotarul **Turzii** este de esarëndat în condiții favorabile o moșie de peste 200 jug. cat. provăzută cu toate superedificatele economice necesare.

Interesații au să se adreseze la administrația acestei foi. 5 4-6

„Cassa de păstrare în Mercurea“

societate pe acții,
acoardă

împrumuturi hipotecare

dela suma de **5000 cor.** în sus cu **7% interese**, fără a reflecta la proviziune, la spesele de manipulare și de scris. 8 2-12

Mercurea, la 1 Ianuarie 1903

Diracțiunea.

Plecarea și sosirea trenurilor la Sibiu.

Trenurile pleacă dela Sibiu:

Dimineața:

La 4 ore 33 min. la Tâlmaci—Făgăraș, tren mixt.

La 5 ore 30 min. Șelimber—Cisnădia, tren mixt.

La 7 ore 41 min. Copșa — direcția Buda-
pesta și Predeal, tren mixt.

La 7 ore 44 min. Sebeș—Vinț, Arad,
Budapesta (Alba-Iulia, Hunedoara, Petroșeni)
tren de persoane.

După prânz:

La 1 oră 14 minute Tâlmaci—Turnu-
Roșu—Câneni—București, tren de persoane.

La 1 oră 5 min. Copșa (comunică numai
Marția și Vineria)

La 2 ore Tâlmaci—Turnu-Roșu—Fă-
găraș, tren mixt.

La 2 ore 5 minute Sebeș—Vinț—Deva
(Hunedoara, Petroșeni).

La 2 ore 15 minute Șelimber—Cisnădia,
tren mixt.

La 4 ore 25 min. Copșa—Cluj—Buda-
pesta, tren de persoane.

La 5 ore 5 min. Sebeș—Vinț—Arad—
Budapesta (Alba-Iulia, Petroșeni), tren mixt.

La 8 ore 25 min. (seara) Șelimber—Cis-
nădia, tren mixt.

La 10 ore 30 min. Copșa—Cluj—Buda-
pesta, Brașov—Predeal, tren de persoane.

Trenurile sosesc la Sibiu:

Dimineața:

La 4 ore 12 min. dela Budapesta—Cluj,
Predeal, Brașov, (Copșa), tren de pers.

La 6 ore 55 min. dela Budapesta, Arad,
Vinț, Sebeș (Hunedoara, Petroșeni) tren mixt.

La 7 ore 04 min. dela Copșa (numai
Marția și Vineria).

La 7 ore 10 min. dela Cisnădie—Șelimber;
tren mixt.

La 7 ore 33 min. dela Făgăraș—Turnu-
roșu, Tâlmaci, tren mixt.

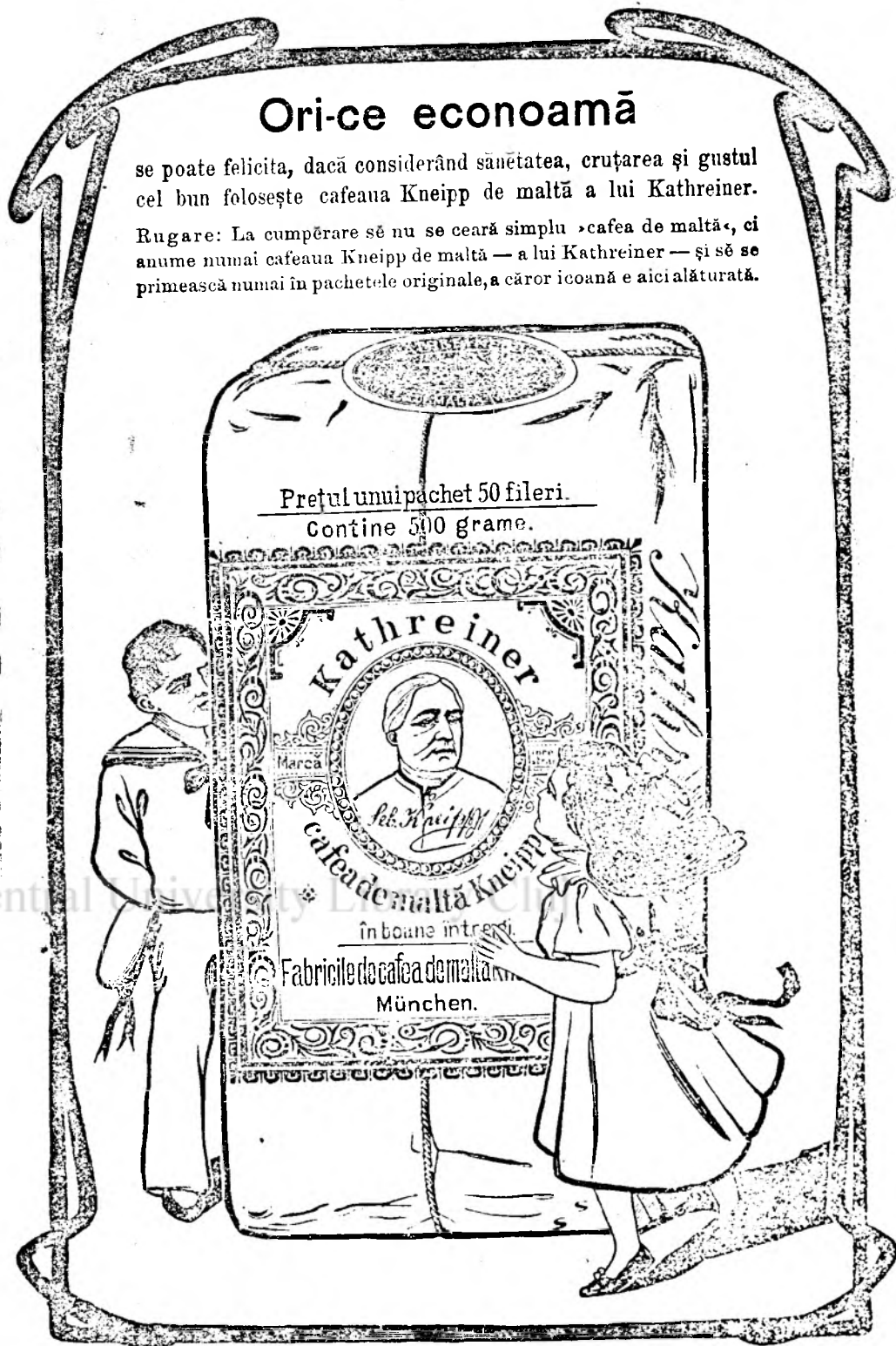
A APĂRUT CALINDARUL POPORULUI pe anul 1903.

Se poate procura dela librăria „Tipografiei“, societate pe acții în Sibiu cu
prețul de 40 bani (20 cr.) și porto 6 bani (3 cr.)

Ori-ce econoamă

se poate felicita, dacă considerând sănătatea, cruțarea și gustul
cel bun folosește cafeaua Kneipp de maltă a lui Kathreiner.

Rugare: La cumpărare să nu se ceară simplu »cafea de maltă«, ci
anume numai cafeaua Kneipp de maltă — a lui Kathreiner — și să se
primească numai în pachetele originale, a căror iconă e aici alăturată.

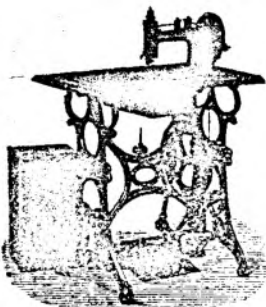
Prețul unui pachet 50 fileri.
Contine 500 grame.

Gustav Dürr.

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat
cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite
din fabrici străine și indigene pe lângă un preț
foarte moderat. 8 5-

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seide & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce
fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află
întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce
fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru
fiecare mașină nouă de cusut cumpărată delamine dau 5 ani garanție.

Liste de prețuri se trimit la cerere gratis și franco.